

Kommittédirektiv

Översyn av lagstiftningen om värdepappersfonder och andra företag för kollektiva investeringar

Dir. 1999:108

Beslut vid regeringssammanträde den 22 december 1999.

Sammanfattning av uppdraget

En särskild utredare skall göra en kartläggning av den svenska marknaden för värdepappersfonder och andra företag för kollektiva investeringar samt en utvärdering av marknads funktionssätt. Utredaren skall utifrån denna analys överväga behovet av ändringar i gällande regelverk och – om det behövs – föreslå ändringar i detta.

Utredaren skall

- göra en kartläggning av fondmarknaden och aktuell lagstiftning i några länder samt göra en utvärdering av kartläggningen,
- göra en översyn av lagen (1990:1114) om värdepappersfonder och – vid behov – föreslå ändringar i syfte att anpassa den till de behov av förändringar som finns på området,
- analysera om den nuvarande regleringen av värdepappersfonder är tillräcklig för att tillgodose konsumentskyddet och – om så inte är fallet – lämna förslag till hur konsumentskyddet kan förstärkas,
- ta ställning till om möjligheter bör ges till ett ökat inflytande för andelsägarna vid fondbolagets utövande av rösträtten samt lämna förslag om hur man skall säkerställa att andra intressen än andelsägarnas inte blir avgörande i detta sammanhang,
- ta ställning till om fondföretag i associationsrättslig form bör tillåtas i Sverige och hur en eventuell lagstiftning därom i så fall skall vara utformad,

- analysera om det finns behov av att skapa ytterligare förutsättningar för etablering av slutna fondföretag – i synnerhet för investeringar i riskkapital – och i förekommande fall ge förslag till lagstiftning samt i detta sammanhang även analysera de institutionella förutsättningarna vad gäller schablonbeskattning av värdepappersfonder,
- analysera om det av konkurrensskäl eller i övrigt finns behov av att öppna den svenska fondmarknaden för utländska nationella fondföretag samt föreslå vilka krav som i så fall skall ställas vad gäller tillsyn, riskspridning, genomlysning, m.m., samt
- mot bakgrund av den skyldighet som finns för förvaltare att i fråga om förvaltarregistrerade fondandelar lämna kontrolluppgifter till fondbolagen, analysera dels hur denna skyldighet förhåller sig till sekretessreglerna, dels innebörden av att uppgifterna lämnas till ett bolag som kan betraktas som en konkurrent, samt
- om analysen leder fram till att ändringar bör göras – lämna förslag till lösningar utan att de materiella skattereglerna påverkas.

Bakgrund

Kollektiva investeringar

Företag för kollektiva investeringar (fondföretag) kan drivas i associationsrättslig (t.ex. aktiebolag eller ekonomisk förening) eller kontraktuell form. I associationsrättsliga fondföretag ägs fondtillgångarna av företaget och spararna är aktieägare eller föreningsmedlemmar. Den kontraktuella formen är grundad på olika avtal mellan tre parter, dels ett bolag eller annan sammanslutning som förvaltar fondtillgångarna (fondbolag), dels en bank eller annat kreditinstitut som förvarar fondtillgångarna (förvaringsinstitut), dels andelsägarna. Fonden som sådan är inte något självständigt rättssubjekt.

Oavsett organisationsform kan fondföretag vara öppna eller slutna. Öppna fondföretag utmärks av att nya fondandelar skapas vid tillskott av kapital samt att fondandelarna eller aktierna i företaget kan lösas in på begäran av andels- eller aktieägare. I slutna fondföretag är antalet aktier eller andelar från början fastställt och

andels- eller aktieägarna kan inte utan vidare få sina andelar eller aktier inlösta.

Svensk lagstiftning

Regler om fondföretag i kontraktuell form finns i lagen (1990:1114) om värdepappersfonder. Genom lagen har EG:s direktiv om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (85/611/EEG), det s.k. UCITS-direktivet, genomförts i svensk lagstiftning (prop. 1989/90:153 och 1992/93:90). Direktivet innebär en harmonisering av öppna fondföretag med en viss placeringsinriktning. Dessa företag får med stöd av sin hemlandsauktorisering marknadsföras fritt inom EES.

Nationella fonder är fondföretag som inte omfattas av UCITS-direktivet och där allmänheten erbjuds att för gemensam räkning delta i förvärv och förvaltning av fondpapper och andra finansiella instrument. Sådan verksamhet får endast bedrivas efter särskilt tillstånd av Finansinspektionen. Några särskilda regler om nationella fonder finns inte, utan endast en möjlighet för Finansinspektionen att enligt 3 § medge undantag från bestämmelserna i lagen om värdepappersfonder.

Någon möjlighet att driva öppna fondföretag i associationsrättslig form finns inte i dag enligt svensk lagstiftning. En form av företag som finns är de s.k. investmentföretagen. Förutom vissa skatterättsliga bestämmelser, finns det inte några särskilda regler för sådana företag. Ett investmentföretag är ett företag vari ett stort antal fysiska personer äger aktier och som uteslutande eller så gott som uteslutande, förvaltar värdepapper samt vars uppgift är att genom ett välfördelat värdepappersinnehav erbjuda aktieägare riskfördelning. Investmentföretagen står inte under tillsyn av Finansinspektionen.

Utvecklingen

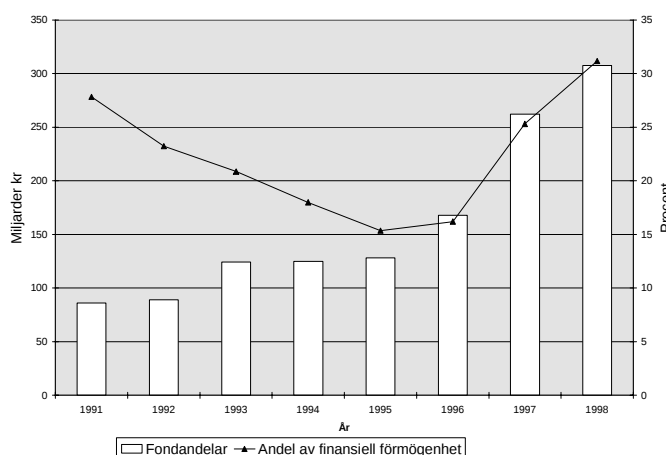
Under 1990-talet har allmänhetens sparande i värdepappersfonder ökat dramatiskt och i dag spelar investeringar i värdepappersfonder en mycket stor roll i hushållens ägande av aktier. Sparformen har också blivit ett allt viktigare alternativ till bl.a. traditionell

bankinlåning. Investeringar i värdepappersfonder har under 1990-talet även blivit en viktig del av det privata pensionssparandet genom införandet av fondförsäkringar och det individuella pensionssparandet. Från och med slutet av år 2000 skall placeringar i värdepappersfonder även kunna göras inom ramen för den del av det reformerade, allmänna ålderspensionssystemet som benämns premiepensionssystemet.

Som framgår av figur 1, uppgick hushållens innehav av andelar i värdepappersfonder år 1994 till 124,9 miljarder kronor. Vid utgången av år 1998 hade siffran stigit till 307,5 miljarder kronor.

Fondandelar som andel av hushållens totala förmögenhet har stigit sedan år 1995, även om ökningen avtagit under det senaste året.

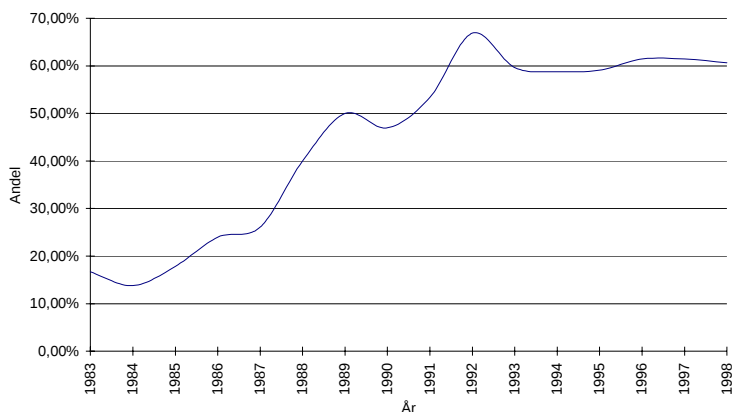
Figur 1: Hushållens direktinnehav av fondandelar och fondandelarnas andel av hushållens finansiella förmögenhet, miljarder kronor, löpande priser resp. procent

Källa: Finansinspektionen/Statistiska Centralbyrån: Finansräkenskaper 1997 och Finansräkenskaper fjärde kvartalet 1998.

Värdepappersfondernas totala värde har ökat från 207,1 miljarder kronor vid utgången av år 1994 till 560,9 miljarder kronor vid utgången av år 1998. Det motsvarar en genomsnittlig ökning av ca 28 procent per år på fondförmögenheten.

Figur 2: Den andel av hushållens innehav på svenska börser som ägs via värdepappersfonder, 1983–1998

Källa: SCB: Börsaktieägandet 1998 (Fm 20 SM 9901)

Av figur 2 framgår att värdepappersfondernas andel av hushållens aktieportföljer har stigit från 17 procent år 1983 till 61 procent år 1998. Under 1980-talet ökade därmed fondandelsägandet på bekostnad av direktägandet på den svenska börsen. Under de senaste tio åren har ökningen inte varit lika stor, men däremot har hushållens fondsparande i relation till den totala förmögenheten ökat.

Uppdraget

Behovet av en översyn

Den senaste tidens utveckling på finansmarknaderna har bl.a. inneburit att värdepappersfonder fått en ökad betydelse för allmänhetens sparande och att nya produkter tagits fram. Den lagstiftning som finns på området har tillkommit före denna kraftiga expansion. Det finns med hänsyn till detta behov av att se över nuvarande reglering i syfte att skapa ett modernt och flexibelt regelverk för värdepappersfonder.

Tillgång till riskkapital är en avgörande förutsättning för de små och medelstora företagens möjlighet att växa. Den låga likviditeten hos aktier i sådana bolag innebär dock att det är svårt att organisera

värdepappersfonder som placerar medel i dessa som öppna fonder. Alternativa former bör därför undersökas.

Det har på senare tid framförts önskemål om att klimatet för nyetableringar av finansiella företag i Sverige bör förbättras. Det är därför angeläget att urskilja sådana faktorer som kan verka konkurrenshämmande på den svenska marknaden för värdepappersfonder.

Allmänna utgångspunkter

Målen för regeringens politik på finansmarknadsområdet är att främja en stabil och effektiv finansiell sektor med ett gott konsumentskydd samt bidra till att göra Sverige till en attraktiv plats för finansiell verksamhet.

Genom sitt sparande fördelar hushållen sina resurser över tiden, t.ex. inför pensioneringar. Den finansiella sektorns stabilitet är viktig för att hushållen skall ha förtroende för de finansiella marknaderna. Att dessa marknader är effektiva är av stor vikt för hushållen eftersom bristande effektivitet påverkar det totala konsumtionsutrymmet över tiden. Effektiviteten säkerställs bl.a. genom konkurrens mellan fondbolagen. Staten kan bidra till denna genom konkurrenslagstiftning, men även genom rörelseregler som ger fondbolagen likartade villkor som andra aktörer på marknaden. Av samma skäl bör konsumentskyddet på marknaden för värdepappersfonder vara gott. Konsumenterna skall ha möjlighet att exempelvis få information så att de kan utvärdera lönsamheten i sina investeringsbeslut. Därför är regler om information väsentliga.

En marknad för värdepappersfonder som är väl utvecklad med en mångfald av produkter är en naturlig del av ett väl fungerande finansiellt system. Investeringar i fonder gör det möjligt för aktörer som placerar begränsade medel att indirekt inneha väldiversifierade värdepappersportföljer.

Värdepappersfonder kan vara en intressant investeringsmöjlighet även för andra aktörer än hushållen. Sådana aktörer kan ha bättre förutsättningar att bedöma den investering de önskar göra och kan eftersträva en annan riskprofil än hushållen. I vissa länder, t.ex. England, Luxemburg och USA, har nya produkter utvecklats och nya kundgrupper tillkommit på marknaderna. Det är angeläget att den svenska fondindustrin ges möjlighet att konkurrera på denna typ av marknader. Regleringen bör därför utformas så att även

dessa aktörers behov tillgodoses. Det bör dock framhållas att detta i sig inte får äventyra konsumentskyddet.

En särskild utredare skall göra en kartläggning av den svenska marknaden för värdepappersfonder och andra företag för kollektiva investeringar samt en utvärdering av marknadens funktionssätt. Utredaren skall utifrån denna analys överväga behovet av ändringar i gällande regelverk och – om det behövs – föreslå ändringar i detta.

Värdepappersfonder i ett internationellt perspektiv

På den internationella marknaden har en mängd nationella fonder introducerats som inte omfattas av UCITS-direktivet. Exempel på sådana är s.k. kontantfonder, där tillgångarna placeras i inlåning i banker och andra kreditinstitut, fondandelsfonder, där tillgångarna placeras i andelar i andra fonder, samt riskkapitalfonder (venture capital funds) som är specialiserade på placeringar i små och medelstora företag. Andra exempel är s.k. master feeder funds, där samtliga medel placeras i en annan fond, och hedgefonder, som på ett friare sätt än andra fonder använder sig av bl.a. belåning och derivatinstrument. Utredaren skall göra en kartläggning av fondmarknaden och aktuell lagstiftning i några länder, t.ex. Storbritannien, Tyskland och USA, samt göra en utvärdering av kartläggningen. Det synes därmed lämpligt att utredaren i denna del lämnar detta till en konsult.

Europeiska kommissionen presenterade i juli 1998 två direktivförslag om ändringar i UCITS-direktivet (KOM(98) 449 och 451). Förslagen behandlas för närvarande i en rådsarbetsgrupp. Det är väsentligt att utredaren följer det arbete som pågår inom EU med direktivförslagen. Utvecklingen vad gäller direktiven kan senare komma att föranleda tilläggsdirektiv.

En översyn av lagen om värdepappersfonder

Utredaren skall göra en översyn av lagen om värdepappersfonder och – vid behov – föreslå ändringar i syfte att anpassa den till de behov av förändringar som finns på området. Nedan följer en beskrivning av några frågor som särskilt uppmärksammats rörande lagen.

Lagen om värdepappersfonder omfattar fondverksamhet som vänder sig till allmänheten. I vissa fall kan det dock finnas intresse av att skapa fonder som direkt eller indirekt riktar sig till en begränsad krets personer, t.ex. för försäkringsbolag som tillhandahåller fondförsäkringar eller fonder som enbart tillskapas för placeringar inom premiepensionssystemet. För sådan fondverksamhet finns inte någon reglering i svensk rätt. Sådana regler finns i andra länder, t.ex. i Tyskland (s.k. Spezialfonds). Utredaren skall analysera om det inom ramen för lagens tillämpningsområde bör finnas möjlighet att bedriva fondverksamhet som riktar sig till en begränsad krets personer.

Enligt lagen om värdepappersfonder skall en fond som omfattas av UCITS-direktivet förvaltas av ett fondbolag. För auktorisation krävs att fondbolaget är ett svenskt aktiebolag med huvudkontor i Sverige, att aktiekapitalet är minst en miljon kronor och att bolaget inte är olämpligt att utöva verksamheten. Till skillnad mot vad som gäller för andra aktörer på de finansiella marknaderna, saknas dock särskilda bestämmelser om bolagets ledning, styrelse och ägarprövning, vilka aktiviteter bolaget får ägna sig åt samt hur verksamheten skall organiseras i övrigt. Utredaren skall analysera om det finns behov av regler för fondbolagen som motsvarar dem som gäller för andra finansiella företag.

Nationella fonder får förvaltas av fondbolag eller andra som står under tillsyn av inspektionen. Några särskilda regler för dessa fonder finns inte. Utredaren skall göra en kartläggning av de nationella fonder som finns på marknaden och överväga om det finns behov av särskilda bestämmelser för sådana fonder.

Placeringsreglerna för såväl fonder som omfattas av UCITS-direktivet, som nationella fonder, bör ses över. I vissa europeiska länder har möjligheter införts för nationella fonder att placera en del av fondens tillgångar i annat än värdepapper, t.ex. fastigheter och råvaror. Utredaren skall överväga om det finns behov av att införa motsvarande möjlighet för svenska värdepappersfonder och i så fall föreslå i vilka andra tillgångar placeringar skall få ske.

Finansinspektionen överlämnade i december 1995 en skrivelse till Finansdepartementet om förvaringsinstitutens roll (Fi95/7102). I skrivelsen framhålls att reglerna om förvaringsinstitutens uppgifter är otydliga. Detta gäller såväl bestämmelserna om förvaring av fondtillgångarna och betalningar avseende fonden, som reglerna om förvaringsinstitutets tillsyn över fondbolaget. Utredaren skall

göra en översyn av bestämmelserna om förvaringsinstituterna och ta ställning till om dessa kan anses tillräckliga.

Under senare år har nya distributionskanaler utvecklats för försäljning av fondandelar, exempelvis via Internet. Utredaren skall analysera om det finns behov av särskilda regler för att tillgodose konsumenternas intressen vid denna typ av försäljning. Utredaren skall härvid följa det arbetet som sker inom EU inom ramen för det arbete som för närvarande pågår i rådet med ett förslag till direktiv om distansförsäljning av finansiella tjänster (KOM(99) 385).

Bestämmelserna om avveckling av en värdepappersfond är knapphändiga. I flera europeiska länder finns möjlighet att i t.ex. obeståndssituationer, men även i andra fall, stänga en fond, dvs. vägra att lösa in fondandelar. Motsvarande möjlighet förutses även i UCITS-direktivet. Utredaren skall överväga om sådana bestämmelser bör införas i svensk lagstiftning.

Finansinspektionen har olika möjligheter att ingripa mot fondbolag som bedriver verksamhet i Sverige. I fråga om utländska fondförvaltare från länder inom EES-området, får inspektionen, i enlighet med UCITS-direktivet, förelägga bolaget att göra rättelse och, om rättelse inte sker, förbjuda bolaget att göra nya åtaganden här i landet. Inspektionen får vidare ingripa mot svenska fondbolag och utländska fondförvaltare från länder utanför EES som i Sverige fått tillstånd att bedriva verksamhet, med varning och återkallelse av tillståndet. Utredaren skall överväga om nya möjligheter för inspektionen att ingripa mot de sistnämnda fondbolagen bör införas. Därvid skall de förslag beaktas som lämnats av Banklagskommittén i betänkandet *Reglering och tillsyn av banker och kreditmarknadsföretag* (SOU 1998:160) om bl.a. möjlighet att meddela anmärkning.

Lagen om värdepappersfonder omfattar fondföretag som riktar sig till både konsumenter och professionella investerare. En avgörande skillnad mellan dessa är att professionella investerare inte är i behov av samma skydd som konsumenter. Detta torde innebära att informations- och placeringsregler för produkter som riktar sig till dessa investerare kan utformas på ett sätt som skiljer sig från det som är lämpligt för att tillhandahålla tillräckligt konsumentskydd. Utredaren skall således överväga om det finns behov av särskilda regler för fondföretag som riktar sig endast till professionella investerare. I det sammanhanget är det av intresse att EG-kommissionen enligt meddelande KOM(1999) 232 Att genomföra handlingsramen för finansmarknaderna: en handlings-

plan, skall offentliggöra ett meddelande i syfte att skilja på "sofistikerade" investerare och icke-institutionella investerare. För närvarande bereds frågan av en arbetsgrupp inom Forumet för europeiska värdepapperskommittéer (FESCO). Utredaren bör ta del av detta arbete.

Under hösten 1998 väcktes två motioner om förenklade regler för regionala fonder (1998/99:Fi704 och Fi706, bet. 1998/99:FiU21). Motionerna framhöll att mindre fondföretag som endast riktar sig till invånare i vissa regioner kan sakna de ekonomiska möjligheter som krävs för att bekosta den administration som följer av lagen om värdepappersfonder. I motionerna föreslås därför att förenklade regler införs för mindre fondföretag med ett ideellt syfte. Utredaren bör överväga de förslag som framförs i motionerna.

Konsumentskydd

Den 1 juli 1999 infördes en bestämmelse om individuell kostnadsinformation i lagen om värdepappersfonder (SFS 1998:1491, prop. 1997/98:160, bet. 1998/99:FiU7, rskr. 1998/99:14). Bestämmelsen innebär att fondbolagen årligen skall informera varje andelsägare i en värdepappersfond om de totala kostnaderna som belastat fonden under det föregående året och som hänför sig till andelsinnehavet. Sådan information skall även lämnas till individuella pensions-sparare som placerar sina sparmedel i värdepappersfonder (SFS 1999:319, prop. 1998/99:93, bet. 1998/99:FiU21, rskr. 1998/99:195).

Utredaren skall analysera om den nuvarande regleringen av värdepappersfonder är tillräcklig för att tillgodose konsument-skyddet och – om så inte är fallet – lämna förslag till hur konsumentskyddet kan förstärkas. I detta sammanhang skall det arbete som bedrivs av Konsumentpolitiska kommittén 2000 (Fi 1999:01) beaktas.

Inflytande för fondandelsägare

Enligt 12 § lagen om värdepappersfonder har ett fondbolag rätt att företräda andelsägarna i frågor som rör värdepappersfonden. Företrädesrätten omfattar bl.a. rätten att rösta för de aktier som

ingår i fondtillgångarna. Det har i olika sammanhang framförts kritik mot att fondbolagen utnyttjar sin rösträtt på ett sätt som inte i första hand ligger i andelsägarnas utan i fondbolagets ägares intressen. Utredaren skall ta ställning till om möjligheter bör ges till ett ökat inflytande för andelsägarna vid fondbolagets utövande av rösträtten samt lämna förslag till hur man skall säkerställa att andra intressen än andelsägarnas inte blir avgörande i detta sammanhang.

Öppna fondföretag i associationsrättslig form

Vid tillkomsten av den svenska fondlagstiftningen valde man att konstruera regleringen för öppna fondföretag enligt den kontraktuella formen. Öppna fondföretag i associationsrättslig form övervägdes men avfärdades bl.a. med hänsyn till att alltför stora ändringar i den associationsrättsliga lagstiftningen skulle krävas.

I flera EU-länder – vilka liksom Sverige till en början valde den kontraktuella formen – tillåts numera etableringar av fondföretag i associationsrättslig form, t.ex. Storbritannien, Italien och Nederländerna. I vissa andra länder, t.ex. Frankrike och Luxemburg, valde man från början den associationsrättsliga formen. I de allra flesta länderna är associationerna konstruerade som aktiebolag med rörligt aktiekapital, s.k. SICAV:er (Sociétés d'investissement à capital variable). Ett undantag är Danmark, där fondverksamheten bedrivs i ekonomiska föreningar.

Utredaren skall ta ställning till om fondföretag i associationsrättslig form bör tillåtas i Sverige och hur en eventuell lagstiftning i så fall skall vara utformad. För- och nackdelar med en sådan lösning skall analyseras. Finner utredaren att dessa företag bör ges en associationsrättslig form, skall samtidigt intresset av en så långt som möjligt sammanhållen associationsrättslig lagstiftning beaktas.

Kollektiva investeringar i riskkapital

Öppna fondföretag har traditionellt ansetts speciellt lämpade för småsparare eftersom öppenheten säkerställer att fondandelarna är likvida. Slutna fondföretag av kontraktuell typ är knapphändigt behandlade i nuvarande lagstiftning. Enligt 3 § lagen om värdepappersfonder har Finansinspektionen en generell möjlighet att

medge undantag från bestämmelserna i lagen. I förarbetena konstateras att undantagsregeln bör kunna tillämpas för att ge tillstånd till bl.a. slutna fondföretag.

Nutek och Industriförbundet presenterade under hösten 1998 rapporten *Entreprenörsfonder – riskkapital till växande företag* (N1999/4291/NL). I rapporten föreslås att regler om slutna fonder införs i syfte att underlätta investeringar i riskkapital. Enligt förslaget skall dessa fonder vara tidsbegränsade. En väl fungerande riskkapitalförsörjning är enligt regeringens mening av stor betydelse för att främja nyföretagande och tillväxt i små och medelstora företag. Utredaren skall mot denna bakgrund analysera om det finns behov av att skapa ytterligare förutsättningar för etablering av slutna fondföretag – i synnerhet för investeringar i riskkapital – och i förekommande fall ge förslag till lagstiftning. Utredaren skall i detta sammanhang även analysera de institutionella förutsättningarna vad gäller schablonbeskattning av värdepappersfonder. Utredaren skall noggrant analysera och värdera hur tillämpningen av existerande schablonbeskattningsregel skulle påverka nya former av värdepappersfonder, redovisa eventuella risker för skatteundandragande samt beakta regeringens fördelningspolitiska mål. I denna del av uppdraget skall utredaren beakta dels direktiven till utredningen om reglerna för beskattning av ägare i fåmansföretag m.m. (dir 1999:72) liksom denna utrednings arbete, dels det arbete kring skatteregler vid omstruktureringar inom företagssektorn som bedrivs av 1992 års företagsskatteutredning och de eventuella förslag som den senare utredningen kommer att presentera under år 2000.

Utredaren skall även överväga om särskilda regler för slutna fondföretag som riktar sig endast till professionella investerare bör införas.

Utländska fondförvaltares verksamhet i Sverige

Utländska fondföretag har i dag relativt begränsade möjligheter att erbjuda sina fondandelar i Sverige. För fonder baserade inom EES begränsas möjligheten till sådana som omfattas av UCITS-direktivet. Bolag etablerade i ett tredje land får i stort sett bara erbjuda sina fondandelar i Sverige om de uppfyller kraven för UCITS-fonderna.

Utredaren skall analysera om det av konkurrensskäl eller i övrigt finns behov av att öppna den svenska fondmarknaden för utländska nationella fondföretag samt föreslå vilka krav som i så fall skall ställas vad gäller tillsyn, riskspridning, genomlysning, m.m.

Som tidigare nämnts, har nya distributionskanaler tillkommit för försäljning av fondandelar, t.ex. via Internet. Denna försäljning består i stor utsträckning av andelar i utländska fonder. Vid försäljningen av sådana fonder är det angeläget att konsumenternas intressen tillvaratas. Utredaren skall analysera om det finns behov av särskilda bestämmelser för sådan verksamhet. Även i det sammanhanget skall det ovannämnda arbetet med ett direktiv om distansförsäljning av finansiella tjänster beaktas.

Mellanhänder på marknaden för värdepappersfonder

Andelar i värdepappersfonder handlas traditionellt direkt med fondbolaget, men kan även handlas via mellanhänder på fondmarknaden, dvs. värdepappersinstitut som erbjuder information om och depåförvaltning av andelar i värdepappersfonder. Enligt lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter är förvaltare skyldiga att lämna uppgifter till fondbolag som gör det möjligt för dessa att lämna kontrolluppgifter vid försäljning av andelar i värdepappersfonder. I en skrivelse till Finansdepartementet i oktober 1999 (Fi1999/3937) har förvaltare påpekat bl.a. att de har svårt att leva upp till de krav på sekretess avseende kunduppgifter som normalt ställs på ett värdepappersinstitut. Till detta kommer att förvaltarna genom samma lag tvingas lämna uppgifter till bolag som även kan betraktas som konkurrenter.

Mot bakgrund av de påpekade problemen med bestämmelserna i lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter om skyldighet för förvaltare att lämna kontrolluppgifter till fondbolagen, skall utredaren analysera dels hur denna skyldighet förhåller sig till sekretessreglerna, dels innebörden av att uppgifterna lämnas till ett bolag som kan betraktas som en konkurrent. Om analysen leder fram till att ändringar bör göras, skall förslag till sådana lämnas. De materiella skattereglerna får dock inte påverkas av förslaget.

Utredningsarbetet

Utredaren skall i sitt arbete samråda med berörda myndigheter och pågående utredningar som har relevans för detta utredningsuppdrag. De myndigheter som främst berörs är Finansinspektionen, Premiepensionsmyndigheten, Riksskatteverket och Konkurrensverket. Utredningar som har relevans för uppdraget är Finansmarknadsutredningen (Fi1997:14), Aktiebolagskommittén och Konsumentpolitiska kommittén 2000 (Fi 1999:01).

Utredarens uppdrag skall vara slutfört den 30 juni 2001. Delbetänkande skall lämnas i den del som avser kartläggningen av fondmarknaden och aktuell lagstiftning i några länder samt utvärderingen därav.

Tilläggsdirektiv

till Värdepappersfondsutredningen (Fi 2000:02)

Dir. 2002:48

Beslut vid regeringssammanträde den 21 mars 2002.

Sammanfattning av uppdraget

Värdepappersfondsutredningen (dir. 1999:108) har i uppdrag att göra en översyn av lagstiftningen om värdepappersfonder och andra företag för kollektiva investeringar.

Europaparlamentet och rådet har antagit två nya direktiv om ändringar av rådets direktiv (85/611/EEG) om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), det så kallade UCITS-direktivet. Det första direktivet är Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/107/EG av den 21 januari 2002 om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) i syfte att införa regler för förvaltningsbolag och förenklade prospekt. Det andra direktivet är Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/108/EG av den 21 januari 2002 om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), vad gäller fondföretags investeringar.

Utredningen ges i uppdrag att – utöver vad som anges i de ursprungliga kommittédirektiven – lämna förslag till hur bestämmelserna i de nya EG-direktiven skall genomföras i svensk lagstiftning.

Utredningen skall även analysera om det finns behov av särskilda regler för att komma till rätta med eventuella intresse-

konflikter i de fall där fondbolaget och förvaringsinstitutet ingår i samma koncern. Utredningen skall – om det behövs – föreslå sådana regler.

De förslag som lämnas av utredningen kommer att få betydelse för Finansinspektionens verksamhet. Utredningen skall redogöra för de ekonomiska konsekvenserna av detta.

Huvuddirektiven

Regeringen beslutade den 22 december 1999 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att göra en kartläggning av den svenska marknaden för värdepappersfonder och andra företag för kollektiva investeringar samt en utvärdering av marknadens funktionssätt. Utredaren skall utifrån denna analys överväga behovet av ändringar i gällande regelverk och – om det behövs – föreslå ändringar i detta. Utredningen har antagit namnet Värdepappersfondsutredningen.

Utredaren skall enligt direktivet

- göra en kartläggning av fondmarknaden och aktuell lagstiftning i några länder samt göra en utvärdering av kartläggningen,
- göra en översyn av lagen (1990:1114) om värdepappersfonder och – vid behov – föreslå ändringar i syfte att anpassa den till de behov av förändringar som finns på området,
- analysera om den nuvarande regleringen av värdepappersfonder är tillräcklig för att tillgodose konsumentskyddet och – om så inte är fallet – lämna förslag till hur konsumentskyddet kan förstärkas,
- ta ställning till om möjligheter bör ges till ett ökat inflytande för andelsägarna vid fondbolagets utövande av rösträtten samt lämna förslag om hur man skall säkerställa att andra intressen än andelsägarnas inte blir avgörande i detta sammanhang,
- ta ställning till om fondföretag i associationsrättslig form bör tillåtas i Sverige och hur en eventuell lagstiftning därom i så fall skall vara utformad,
- analysera om det finns behov av att skapa ytterligare förutsättningar för etablering av slutna fondföretag – i synnerhet för investeringar i riskkapital – och i förekommande fall ge förslag till lagstiftning samt i detta sammanhang även

- analysera de institutionella förutsättningarna vad gäller schablonbeskattning av värdepappersfonder,
- analysera om det av konkurrensskäl eller i övrigt finns behov av att öppna den svenska fondmarknaden för utländska nationella fondföretag samt föreslå vilka krav som i så fall skall ställas vad gäller tillsyn, riskspridning, genomlysning, m.m., samt
  - mot bakgrund av den skyldighet som finns för förvaltare att i fråga om förvaltarregistrerade fondandelar lämna kontrolluppgifter till fondbolagen, analysera dels hur denna skyldighet förhåller sig till sekretessreglerna, dels innebörden av att uppgifterna lämnas till ett bolag som kan betraktas som en konkurrent, samt – om analysen leder fram till att ändringar bör göras – lämna förslag på lösningar utan att de materiella skattereglerna påverkas.

Uppdraget

UCITS-direktivet

UCITS-direktivet, som antogs år 1985, innebär en harmonisering av öppna fondföretag med en viss placeringsinriktning. Dessa företag får med stöd av sin hemlandsauktorisering marknadsföras fritt inom EES. Direktivet har införts i svensk lagstiftning genom lagen (1990:1114) om värdepappersfonder (prop. 1989/90:153 och 1992/93:90).

De nu antagna direktiven innehåller ändringar av 1985 års direktiv.

Det första ändringsdirektivet (2001/107/EG) är inriktat på dem som förvaltar fondföretagen, dvs. förvaltningsbolagen. Ett av huvudsyftena med direktivet är att anpassa reglerna för förvaltningsbolagen till det befintliga regelverket för andra aktörer på området för finansiella tjänster, bl.a. när det gäller förutsättningar för att få starta och bedriva verksamhet. Direktivet innehåller också regler för s.k. självförvaltande investeringsbolag. Investeringsbolag är fondföretag etablerade i associationsrättslig form. I de allra flesta länder är fondföretagen konstruerade som aktiebolag med rörligt aktiekapital, s.k. SICAV (Sociétés d'investissement à capital variable). I dag är inte denna företagsform tillåten i Sverige. Slutligen innehåller detta direktiv regler om s.k. förenklade prospekt,

dvs. förenklade informationsbroschyrer som skall erbjudas investerarna innan avtal sluts.

Syftet med det andra ändringsdirektivet (2001/108/EG) är att tillåta de fondföretag som omfattas av UCITS-direktivet att i större utsträckning investera i andra finansiella tillgångar än vad som nu tillåts, att modernisera direktivets regler och att anpassa dem till utvecklingen på de finansiella marknaderna.

De nationella lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa de båda ändringsdirektiven skall antas senast den 13 augusti 2003, dvs. 18 månader efter att direktiven offentliggjordes i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. Bestämmelserna skall tillämpas senast den 13 februari 2004.

Utredningen ges nu i uppdrag att lämna förslag till hur bestämmelserna i de nya direktiven skall genomföras i svensk lagstiftning.

Förvaringsinstitut

Enligt huvuddirektivet skall utredaren bl.a. göra en översyn av bestämmelserna om förvaringsinstituten och ta ställning till om dessa kan anses tillräckliga.

Regeringen beslutade i regleringsbrevet för Finansinspektionen år 2001 att inspektionen i en särskild rapport, mot bakgrund av det starkt ökade fondsparandet på den svenska marknaden och med ledning av erfarenheterna av tillsynen, skulle göra en lägesbedömning som omfattade bl.a. eventuella brister som observerades i fondbolagens rutiner för intern kontroll och för hantering av risker. Finansinspektionen överlämnade i december 2001 rapporten Fondbolagens information och interna kontroll (2001:7) till Finansdepartementet (Fi2002/122).

Av rapporten framgår bl.a. att av de 69 svenska fondbolag som finns i dag är 17 knutna till de fyra största bankerna. De bankanknutna fondbolagen svarade vid utgången av tredje kvartalet år 2001 för förvaltningen av nästan 79 procent av hushållens samlade fondförmögenhet.

Enligt 14 § lagen (1990:1114) om värdepappersfonder skall förvaringsinstitutet vara en bank eller ett annat kreditinstitut. Det finns inget i den nuvarande lagstiftningen som hindrar en bank från att vara förvaringsinstitut åt koncernens fondbolag. I Sverige torde samtliga fondbolag i de fyra stora bank- och försäkringskoncernerna använda den egna koncernens bank som förvarings-

institut. Därtill kommer att det, som Finansinspektionen påpekar i sin rapport, är vanligt att kapitalförvaltningen sköts av ett annat bolag än fondbolaget inom koncernen.

Av de nya reglerna i UCITS-direktivet framgår bl.a. att fondbolaget inte kommer att kunna delegera uppdrag avseende kärnverksamheten i förmögenhetsförvaltningen till förvaringsinstitutet eller något annat företag vars intressen kan komma i konflikt med fondbolagets eller andelsägarnas intressen.

Enligt regeringens mening finns en risk att intressekonflikter kan uppkomma när förvaringsinstitutet ingår i samma koncern som fondbolaget. Utredningen skall därför särskilt beakta detta vid sin översyn av bestämmelserna för förvaringsinstitutet. Utredningen skall analysera om det finns behov av att införa särskilda regler för att komma till rätta med eventuella intressekonflikter och om sådana regler bör införas i svensk lagstiftning.

Stängning av en fond

I huvuddirektiven konstateras att bestämmelserna om avveckling av en värdepappersfond är knapphändiga. I flera europeiska länder finns möjlighet att i vissa fall stänga en fond, dvs. vägra att lösa in fondandelar. Utredaren skall överväga om sådana bestämmelser bör införas i svensk lagstiftning.

Finansinspektionen har i sin ovan nämnda rapport föreslagit att det i lagen om värdepappersfonder bör införas en skyldighet för fondbolag att till Finansinspektionen omgående anmäla om en fond stängs.

I en skrivelse till Finansdepartementet i januari 2002 (Fi2002/584) har Fondbolagens Förening hemställt om en ändring av lagen om värdepappersfonder. Ändringen skulle innebära att fondbolagen i vissa fall, efter anmälan till Finansinspektionen, skulle ges möjlighet att senarelägga försäljning och inlösen av andelar och som yttersta åtgärd besluta om stängning av en fond.

Utredningen skall vid sina överväganden i denna del beakta de förslag som lämnats av Finansinspektionen och Fondbolagens förening.

Finansiering

De förslag som kommer att lämnas av Värdepappersfondsutredningen, bland annat vad gäller genomförandet av de nya reglerna i UCITS-direktivet, kommer att få betydelse för Finansinspektionens verksamhet. Det åligger därför utredningen att redogöra för de ekonomiska konsekvenser som de ändrade reglerna medför för inspektionen. Redogörelsen skall innehålla uppgifter om dels genomförandekostnader och dels ändrade resursbehov inom områdena normering, tillsyn och ansökningsförfarande inom ramen för den löpande förvaltningen.

Utredningstiden

Utredningen skall enligt beslut av den 21 september 2000 (Fi 2000/3383) om förlängning av utredningstiden ha slutfört sitt uppdrag senast den 30 juni 2002.

Dessa tilläggsdirektiv föranleder att den tid inom vilken utredningens uppdrag skall fullgöras bör förlängas. Utredningen medges därför förlängning med att slutredovisa arbetet till senast den 30 november 2002.

Ett delbetänkande som åtminstone innehåller förslag till hur de nya bestämmelserna i UCITS-direktivet skall genomföras i svensk lagstiftning skall dock lämnas senast den 30 juni 2002.

(Finansdepartementet)

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2001/107/EG

av den 21 januari 2002 om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) i syfte att införa regler för förvaltningsbolag och förenklade prospekt

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS
RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 47.2 i detta,
med beaktande av kommissionens förslag¹,
med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²,
i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget³, och av följande skäl:

(1) Rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)⁴ har redan på ett betydande sätt bidragit till förverkligandet av den inre marknaden på detta område. När det gäller finansiella tjänster fastställs nämligen i det direktivet för första gången principen om ömsesidigt erkännande av auktorisation och andra bestämmelser som underlättar den fria omsättningen inom Europeiska unionen av de andelar i företag för kollektiva investeringar (i form av s.k. värdepappersfonder eller investeringsbolag) som omfattas av det direktivet.

(2) Rådets direktiv 85/611/EEG reglerar emellertid inte i någon större utsträckning de företag som förvaltar företag för kollektiva investeringar (så kallade förvaltningsbolag). I synnerhet saknas det i direktiv 85/611/EEG bestämmelser som i alla medlemsstater säkerställer likvärdiga regler för sådana företag när det gäller till-

¹ EGT C 272, 1.9.1998, s. 7 och EGT C 311 E, 31.10.2000, s. 273.

² EGT C 116, 28.4.1999, s. 1.

³ Europaparlamentets yttrande av den 17 februari 2000 (EGT C 339, 29.11.2000, s. 228), rådets gemensamma ståndpunkt av den 5 juni 2001 (EGT C 297, 23.10.2001, s. 10), Europaparlamentets beslut av den 23 oktober 2001 och rådets beslut av den 4 december 2001.

⁴ EGT L 375, 31.12.1985, s. 3. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/64/EG (EGT L 290, 17.11.2000, s. 27).

gång till marknaden och villkor för verksamheten. I direktiv 85/611/EEG saknas det dessutom bestämmelser om etablering av filialer och om sådana företags fria tillhandahållande av tjänster i andra medlemsstater än hemlandet.

(3) När ett förvaltningsbolag auktoriseras i hemlandet bör skyddet för investerarna säkerställas, liksom förvaltningsbolagens solvens, i syfte att bidra till det finansiella systemets stabilitet. Den ståndpunkt som har intagits är att man bör genomföra den grundläggande harmonisering som är nödvändig och tillräcklig för att säkerställa ett ömsesidigt erkännande av auktorisation och tillsynssystem baserade på försiktighetsprincipen och att därmed göra det möjligt att lämna en enda, i hela Europeiska unionen gällande, auktorisation och att låta hemlandet ansvara för tillsynen.

(4) För att skydda investerarna är det nödvändigt att garantera intern översyn av varje förvaltningsbolag, särskilt genom att det finns två personer i ledningen och genom tillfredsställande interna kontrollmekanismer.

(5) För att säkerställa att förvaltningsbolaget skall kunna uppfylla de skyldigheter som uppkommer genom dess verksamhet och för att på så sätt säkerställa dess stabilitet, krävs ett startkapital och ett tillägg av ytterligare egna medel. För att beakta utvecklingen, särskilt den som gäller kapitalkrav för operationella risker inom Europeiska unionen och andra internationella forum, måste dessa krav, inklusive användning av garantier, ses över inom tre år.

(6) Genom ömsesidigt erkännande bör förvaltningsbolag med auktorisation i hemlandet få tillhandahålla, inom hela Europeiska unionen, de tjänster som företagen auktoriserats att tillhandahålla, genom att etablera filialer eller enligt friheten att tillhandahålla tjänster. Förvaltningsbolagets hemland är behörigt att godkänna värdepappersfondernas fondbestämmelser.

(7) När det gäller kollektiv portföljförvaltning (förvaltning av värdepappersfonder och investeringsbolag) bör ett förvaltningsbolag som auktoriserats i hemlandet ha rätt att bedriva följande verksamhet i värdlandet: att utbjuda andelar i de harmoniserade värdepappersfonder som förvaltas av bolaget i hemlandet, att utbjuda aktier i de harmoniserade investeringsbolag som bolaget

förvaltar, att utöva alla andra funktioner och uppgifter som omfattas av kollektiv portföljförvaltning, att förvalta tillgångarna i investeringsbolag med säte i andra medlemsstater än förvaltningsbolagets hemland, att med hjälp av fullmakt utöva de funktioner som omfattas av kollektiv portföljförvaltning på sådana förvaltningsbolags vägnar som har sitt säte i andra medlemsstater än förvaltningsbolagets hemland.

(8) Principerna om ömsesidigt erkännande och om hemlandstillsyn kräver att medlemsstaternas behöriga myndigheter inte beviljar respektive återkallar auktorisation i sådana fall där exempelvis verksamhetsplanen, den geografiska fördelningen eller den faktiskt bedrivna verksamheten klart visar att ett förvaltningsbolag har valt en viss medlemsstats jurisdiktion i syfte att undgå de strängare normer som gäller i en annan medlemsstat, inom vars territorium det avser att bedriva eller redan bedriver större delen av sin verksamhet. Enligt detta direktiv bör ett förvaltningsbolag vara auktoriserat i den medlemsstat där det har sitt säte. Enligt principen om hemlandstillsyn kan endast den medlemsstat där förvaltningsbolaget har sitt säte anses behörig att godkänna dels fondbestämmelserna för de värdepappersfonder som bolaget inrättat, dels valet av förvaringsinstitut. För att undvika s.k. tillsynsarbitrage och för att främja förtroendet för effektiviteten i den tillsyn som hemlandets myndigheter utövar, bör ett krav för auktorisation av ett fondföretag bestå i att det inte i någon rättslig mening skall vara förhindrat från att saluföras i hemlandet. Detta påverkar inte det egna beslutet, när fondföretaget väl har blivit auktoriserat, att välja den eller de medlemsstater där fondföretagets fondandelar skall saluföras i enlighet med detta direktiv.

(9) Enligt direktiv 85/611/EEG är förvaltningsbolagens verksamhet begränsad till förvaltningen av värdepappersfonder och investeringsbolag (kollektiv portföljförvaltning). Denna begränsning bör ses över för att hänsyn skall tas till den senaste utvecklingen i medlemsstaternas nationella lagstiftning och för att förvaltningsbolagen skall kunna uppnå viktiga stordriftsfördelar. Förvaltningsbolagen bör därför ges tillstånd att också förvalta enskilda kunders investeringsportföljer (individuell portföljförvaltning), vilket även omfattar förvaltning av pensionsfonder och vissa bestämda sidosamverksamheter med anknytning till kärnverksamheten. En sådan utvidgning av förvaltningsbolagets verksamhetsområde skulle inte

äventyra bolagens stabilitet. Det bör dock införas särskilda regler för att förebygga intressekonflikter när ett förvaltningsbolag auktoriseras att bedriva både kollektiv och individuell portföljförvaltning.

(10) Förvaltningen av investeringsportföljer är en investerings-tjänst som redan omfattas av direktiv 93/22/EEG av den 10 maj 1993 om investeringstjänster inom värdepappersområdet⁵. För att säkerställa ett enhetligt rättsligt system på området bör de villkor för verksamheten som fastställs i det direktivet även gälla förvaltningsbolag som är auktoriserade för denna tjänst.

(11) Ett hemland får som regel införa strängare regler än de som har fastställts i detta direktiv, särskilt vad avser villkor för auktorisation, tillsynskrav och regler om rapporteringen och det fullständiga prospektet.

(12) Det bör fastställas regler om de villkor på vilka ett förvaltningsbolag med hjälp av ett uppdrag får delegera vissa uppgifter och funktioner till tredje part för att förbättra verksamhetens effektivitet. För att säkerställa att principerna om ömsesidigt erkännande och om hemlandstillsyn tillämpas på rätt sätt bör de medlemsstater som tillåter sådan delegering se till att ett förvaltningsbolag som de auktoriserat inte delegerar hela sin verksamhet till en eller flera tredje parter så att bolaget förvandlas till ett brevlådeföretag, och att förekomsten av sådan delegering inte hindrar en effektiv tillsyn över förvaltningsbolaget. Den omständligheten att ett förvaltningsbolag har delegerat delar av den egna verksamheten bör dock under inga omständigheter påverka bolagets eller förvaringsinstitutets ansvar gentemot andelsägarna och de behöriga myndigheterna.

(13) För att skydda aktieägarnas intressen och för att säkerställa lika villkor på marknaden för harmoniserade företag för kollektiva investeringar krävs ett startkapital för investeringsbolag. Investeringsbolag som har utsett ett förvaltningsbolag täcks emellertid av förvaltningsbolagets ytterligare egna medel.

---

⁵ EGT L 141, 11.6.1993, s. 27. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2000/64/EG.

(14) Bestämmelserna i artiklarna 5g och 5h bör alltid uppfyllas av auktoriserade investeringsbolag, antingen direkt av bolaget i enlighet med artikel 13b eller indirekt, på grund av att, om ett auktoriserat investeringsbolag väljer att utse ett förvaltningsbolag, skall det förvaltningsbolaget vara auktoriserat i enlighet med direktivet och alltså skyldigt att uppfylla bestämmelserna i artiklarna 5g och 5h.

(15) För att ta hänsyn till utvecklingen inom informationstekniken bör det nuvarande informationssystemet enligt direktiv 85/611/EEG ses över. Framför allt bör man vid sidan om det befintliga fullständiga prospektet införa ett nytt slags prospekt för fondföretag (förenklat prospekt). Detta nya prospekt bör ges en investerarvänlig utformning och vara en värdefull informationskälla för den genomsnittlige investeraren. Det bör förmedla grundläggande information om fondföretaget på ett klart, överskådligt och lättbegripligt sätt. Genom en tydlig hänvisning i det förenklade prospektet bör investeraren dock alltid upplysas om att närmare uppgifter återfinns i det fullständiga prospektet och i fondföretagets årsrapport och halvårsrapport, som på begäran tillhandahålls kostnadsfritt. Den som avser att teckna sig för förvärv av fondandelar bör innan avtalet ingås alltid erbjudas att kostnadsfritt få det förenklade prospektet. Detta bör vara ett tillräckligt villkor för att uppfylla den rättsliga skyldigheten enligt detta direktiv att informera dem som avser att teckna sig för förvärv av fondandelar innan avtalet ingås.

(16) Det finns ett behov av att säkerställa att samma konkurrensvillkor gäller för finansiella intermediärer som tillhandahåller samma tjänster och att det finns ett skydd för investerare som ligger på en harmoniserad miniminivå. Den avgörande förutsättningen för förverkligandet av den inre marknaden i fråga om dessa aktörer är en harmoniserad miniminivå för villkoren för att starta och driva verksamhet. Därför kan de eftersträvade målen endast uppnås genom ett bindande gemenskapsdirektiv som fastställer överenskomna minimistandarder i detta hänseende. Detta direktiv gäller endast den erforderliga miniminivån för harmoniseringen och går i enlighet med artikel 5 tredje stycket i fördraget inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de eftersträvade målen.

(17) Kommissionen kan överväga att föreslå kodifiering vid lämplig tidpunkt efter det att förslagen har antagits.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 85/611/EEG ändras härmed på följande sätt:

1. Följande artikel 1a skall införas:

”Artikel 1a

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1. *förvaringsinstitut*: institut som anförtrots de uppgifter som anges i artiklarna 7 och 14 och som omfattas av de övriga bestämmelserna i avsnitten IIIa och IVa.
2. *förvaltningsbolag*: bolag vars regelmässiga verksamhet består i att förvalta fondföretag i form av värdepappersfonder och/eller investeringsbolag (fondföretags kollektiva portföljförvaltning), vilket inbegriper de funktioner som anges i bilaga II.
3. *ett förvaltningsbolags hemland*: den medlemsstat där förvaltningsbolagets säte är beläget.
4. *ett förvaltningsbolags värdland*: den medlemsstat, förutom hemlandet, där förvaltningsbolaget har en filial eller tillhandahåller tjänster.
5. *ett fondföretags hemland*:
  - a) för fondföretag bildade som värdepappersfond, den medlemsstat där förvaltningsbolagets säte är beläget,
  - b) för fondföretag bildade som investeringsbolag, den medlemsstat där investeringsbolagets säte är beläget.
6. *ett fondföretags värdland*: den medlemsstat, förutom fondföretagets hemland, där andelarna i värdepappersfonden eller i investeringsbolaget saluförs.

7. *filial*: ett driftsställe som är en rättsligt osjälvständig del av ett förvaltningsbolag och som tillhandahåller de tjänster som förvaltningsbolaget har auktorisation att tillhandahålla. Alla driftsställen som har inrättats i samma medlemsstat av ett förvaltningsbolag med huvudkontor i en annan medlemsstat skall betraktas som en enda filial.
8. *behöriga myndigheter*: de myndigheter som varje medlemsstat utser enligt artikel 49 i detta direktiv.
9. *nära förbindelser*: en sådan situation som definieras i artikel 2.1 i direktiv 95/26/EG⁶.
10. *kvalificerat innehav*: varje direkt eller indirekt ägarandel i ett förvaltningsbolag som motsvarar 10 % eller mer av kapitalet eller av rösträtterna eller som på annat sätt gör det möjligt att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen i förvaltningsbolaget.
Vid tillämpningen av denna definition skall sådana rösträtter som avses i artikel 7 i direktiv 88/627/EEG⁷ beaktas.
11. *direktivet om investeringstjänster*: rådets direktiv 93/22/EEG av den 10 maj 1993 om investeringstjänster inom värdepappersområdet⁸.
12. *moderföretag*: ett moderföretag enligt definitionen i artiklarna 1 och 2 i direktiv 83/349/EEG⁹.
13. *dotterföretag*: ett dotterföretag enligt definitionen i artiklarna 1 och 2 i direktiv 83/349/EEG. Ett dotterföretag till ett dotterföretag skall också anses som ett dotterföretag till det moderföretag som är det yttersta moderföretaget för dessa företag.
14. *startkapital*: det kapital som avses i artikel 34.2.1 och 34.2.2 i direktiv 2000/12/EG¹⁰.
15. *egna medel*: egna medel enligt definitionen i avdelning V kapitel 2 avsnitt 1 i direktiv 2000/12/EG. Denna definition kan

---

⁶ EGT L 168, 18.7.1995, s. 7.

⁷ EGT L 348, 17.12.1988, s. 62.

⁸ EGT L 141, 11.6.1993, s. 27. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2000/64/EG (EGT L 290, 17.11.2000, s. 27).

⁹ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1. Direktivet senast ändrat genom 1994 års anslutningsakt.

¹⁰ EGT L 126, 26.5.2000, s. 1. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/28/EG (EGT L 275, 27.10.2000, s. 37).

emellertid komma att ändras under de omständigheter som beskrivs i bilaga V till direktiv 93/6/EEG¹¹.”

2. Artikel 4.3 skall ersättas med följande:

”3. De behöriga myndigheterna får inte auktorisera ett fondföretag om förvaltningsbolaget eller investeringsbolaget inte uppfyller de villkor som fastställs i avsnitt III respektive IV i detta direktiv.

Dessutom får de behöriga myndigheterna inte auktorisera ett fondföretag, om de personer som ingår i den verkställande ledningen för förvaringsinstitutet inte har erforderligt gott anseende eller saknar tillräcklig erfarenhet, även i fråga om den typ av fondföretag som skall förvaltas. För detta ändamål skall de behöriga myndigheterna utan dröjsmål underrättas om namnen på dessa personer samt namnen på var och en som efterträder dem.

Med den verkställande ledningen avses de personer som, enligt lag eller bolagsordning, företräder förvaringsinstitutet eller som faktiskt bestämmer förvaringsinstitutets verksamhetsinriktning.

3a. De behöriga myndigheterna får inte bevilja auktorisation om ett fondföretag är rättsligt förhindrat (t.ex. genom en bestämmelse i fondreglerna eller bolagsordningen) att saluföra sina fondandelar eller aktier i sitt hemland.”

---

¹¹ EGT L 141, 11.6.1993, s. 1. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 98/33/EG (EGT L 204, 21.7.1998, s. 29).

3. Titeln till avsnitt III och artiklarna 5 och 6 skall ersättas med följande:

”AVSNITT III

Bestämmelser om förvaltningsbolag

Avdelning A

Villkor för att starta verksamhet

Artikel 5

1. För att driva förvaltningsbolag skall det krävas officiell förhandsauktorisering, vilken skall ges av hemlandets behöriga myndigheter. Auktorisation som beviljas ett förvaltningsbolag enligt detta direktiv skall gälla i alla medlemsstater.

2. Ett förvaltningsbolag får inte ägna sig åt annan verksamhet än förvaltning av fondföretag som har auktoriserats enligt detta direktiv, med undantag av den ytterligare förvaltningen av andra företag för kollektiva investeringar som inte omfattas av detta direktiv och för vilka förvaltningsbolaget är underkastat tillsyn men som inte kan saluföras i andra medlemsstater enligt detta direktiv.

Förvaltningen av värdepappersfonder och investeringsbolag omfattar, vid tillämpningen av detta direktiv, de funktioner som anges i bilaga II, som inte är uttömmande.

3. Utöver förvaltningen av värdepappersfonder och investeringsbolag får en medlemsstat genom undantag från punkt 2 auktorisera förvaltningsbolag att tillhandahålla följande tjänster:

- a) Förvaltning av värdepappersportföljer, inklusive de som ägs av pensionsfonder, enligt särskilt uppdrag från enskilda investerare, om det i portföljen ingår ett eller flera av de instrument som anges i avsnitt B i bilagan till direktivet om investeringstjänster.
- b) Som sidotjänster:
  - Investeringsrådgivning i fråga om ett eller flera av de instrument som anges i avsnitt B i bilagan till direktivet om investeringstjänster.

- Förvaring och förvaltning av andelar i företag för kollektiva investeringar.

Förvaltningsbolag får under inga omständigheter beviljas auktorisation enligt detta direktiv för att enbart tillhandahålla de tjänster som anges i denna punkt eller för att tillhandahålla sidotjänster utan att ha beviljats auktorisation att tillhandahålla den tjänst som avses i a.

4. Artiklarna 2.4, 8.2, 10, 11 och 13 i direktivet om investerings-tjänster skall tillämpas på förvaltningsbolagens tillhandahållande av de tjänster som anges i punkt 3 i den här artikeln.

Artikel 5a

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra allmänna villkor som fastställs i nationell lagstiftning, får de behöriga myndigheterna bevilja förvaltningsbolag auktorisation endast om följande villkor är uppfyllda:

- a) Förvaltningsbolaget skall ha ett startkapital på minst 125 000 euro:
  - Om värdet av förvaltningsbolagets portföljer överstiger 250 000 000 euro, måste förvaltningsbolaget tillhandahålla ytterligare egna medel. Dessa ytterligare egna medel skall motsvara 0,02 % av det belopp med vilket värdet av förvaltningsbolagets portföljer överstiger 250 000 000 euro. Summan av det startkapital och de ytterligare medlen som krävs får dock inte överstiga 10 000 000 euro.
  - Vid tillämpningen av denna punkt 1 skall följande portföljer anses vara förvaltningsbolagets portföljer:
    - i) Värdepappersfonder som förvaltas av förvaltningsbolaget, inklusive portföljer vars förvaltning bolaget har delegerat, men exklusive portföljer som förvaltningsbolaget förvaltar genom erhållen delegation.
    - ii) Investeringsbolag för vilket förvaltningsbolaget är det utsedda förvaltningsbolaget.
    - iii) Andra företag för kollektiva investeringar som förvaltas av förvaltningsbolaget, inklusive portföljer vars förvaltning bolaget har delegerat, men exklusive portföljer som förvaltningsbolaget förvaltar genom erhållen delegation.

- Oberoende av beloppen för dessa krav får förvaltningsbolagets egna medel aldrig understiga det belopp som föreskrivs i bilaga IV till direktiv 93/6/EEG.
  - Medlemsstaterna får tillåta förvaltningsbolag att inte tillhandahålla upp till 50 % av de ytterligare egna medlen enligt första strecksatsen, om ett kreditinstitut eller försäkringsföretag har beviljat dem en garanti till samma belopp. Kreditinstitutet eller försäkringsföretaget måste ha sitt säte i en medlemsstat eller i tredje land, under förutsättning att det omfattas av tillsynsregler som av de behöriga myndigheterna anses likvärdiga med dem som fastställs i gemenskapslagstiftningen.
  - Senast den 13 februari 2005 skall kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta kapitalkrav, vid behov åtföljd av förslag till revidering.
- b) De personer som i praktiken leder verksamheten i förvaltningsbolaget skall ha erforderligt gott anseende och tillräcklig erfarenhet, även i fråga om den typ av fondföretag som bolaget förvaltar. För detta ändamål skall de behöriga myndigheterna utan dröjsmål underrättas om namnen på dessa personer samt namnen på var och en som efterträder dem. Förvaltningsbolagets verksamhetsinriktning skall beslutas av minst två personer som uppfyller dessa villkor.
- c) Ansökan om auktorisation skall åtföljas av en verksamhetsplan, som bland annat skall omfatta förvaltningsbolagets organisationsstruktur.
- d) Förvaltningsbolaget skall ha sitt huvudkontor och sitt säte i samma medlemsstat.
2. Om det dessutom finns nära förbindelser mellan förvaltningsbolaget och andra fysiska eller juridiska personer, skall de behöriga myndigheterna bevilja auktorisation endast om dessa förbindelser inte hindrar myndigheterna från att utöva en effektiv tillsyn.
- De behöriga myndigheterna skall också vägra auktorisation, om de hindras från att utöva en effektiv tillsyn genom lagar och andra författningar i tredje land, vilka gäller för en eller flera fysiska eller juridiska personer med vilka förvaltningsbolaget har nära förbindel-

ser, eller genom svårigheter vid tillämpningen av dessa lagar och författningar.

De behöriga myndigheterna skall kräva att förvaltningsbolagen förser dem med de uppgifter som krävs för att de fortlöpande skall kunna övervaka att villkoren i denna punkt är uppfyllda.

3. En sökande skall inom sex månader efter det att en fullständig ansökan har lämnats in underrättas om auktorisation har beviljats eller inte. Om auktorisation vägras, skall skälen för detta anges.

4. Ett förvaltningsbolag får inleda sin verksamhet så snart auktorisation har beviljats.

5. De behöriga myndigheterna får återkalla en auktorisation som har beviljats ett förvaltningsbolag i enlighet med detta direktiv endast om bolaget

- a) inte utnyttjar auktorisationen inom tolv månader, uttryckligen avstår från auktorisationen eller mer än sex månader tidigare har upphört med den verksamhet som omfattas av detta direktiv, om inte den berörda medlemsstaten har bestämmelser om att auktorisationen förfaller i sådana fall,
- b) har erhållit auktorisationen genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,
- c) inte längre uppfyller de villkor på vilka auktorisationen har beviljats,
- d) inte längre uppfyller kraven i direktiv 93/6/EEG, om auktorisationen även omfattar individuell portföljförvaltning som avses i artikel 5.3 a, i det här direktivet,
- e) allvarligt och/eller systematiskt har brutit mot de bestämmelser som har antagits i enlighet med detta direktiv, eller
- f) omfattas av någon föreskrift i nationell lagstiftning som föreskriver återkallelse.

Artikel 5b

1. De behöriga myndigheterna får inte bevilja auktorisation att starta verksamhet som förvaltningsbolag förrän de har fått upplysning om vilka aktieägare eller andra delägare, oavsett om de är fysiska eller juridiska personer, som direkt eller indirekt har kvalificerat innehav och om storleken av sådana innehav.

De behöriga myndigheterna skall vägra auktorisation om de, med hänsyn till behovet av att säkerställa en sund och ansvarsfull ledning av ett förvaltningsbolag, bedömer att lämpligheten hos de aktieägare eller andra delägare som avses i första stycket inte är tillfredsställande.

2. När det gäller filialer till förvaltningsbolag som har sitt säte utanför Europeiska unionen och som påbörjar eller bedriver verksamhet, får medlemsstaterna inte tillämpa bestämmelser som ger en mer förmånlig behandling än den som tillämpas för filialer till förvaltningsbolag som har sitt säte i en medlemsstat.

3. Samråd skall i förväg ske med de behöriga myndigheterna i den andra berörda medlemsstaten vid auktorisation av ett förvaltningsbolag som

- a) är dotterföretag till ett annat förvaltningsbolag, ett värdepappersföretag, ett kreditinstitut eller ett försäkringsföretag med auktorisation i en annan medlemsstat,
- b) är dotterföretag till moderföretaget till ett annat förvaltningsbolag, ett värdepappersföretag, ett kreditinstitut eller ett försäkringsföretag med auktorisation i en annan medlemsstat, eller
- c) kontrolleras av samma fysiska eller juridiska personer som har ägarkontroll över ett annat förvaltningsbolag, ett värdepappersföretag, ett kreditinstitut eller ett försäkringsföretag med auktorisation i en annan medlemsstat.

Avdelning B

Förhållandet till tredje land

Artikel 5c

1. Förhållandet till tredje land skall regleras enligt tillämpliga bestämmelser i artikel 7 i direktivet om investeringstjänster.

Uttrycken 'företag' och 'värdepappersföretag' i artikel 7 i direktivet om investeringstjänster skall vid tillämpningen av det här direktivet tolkas som 'förvaltningsbolag'; uttrycket 'tillhandahållande av investeringstjänster' i artikel 7.2 i direktivet om investeringstjänster skall tolkas som 'tillhandahållande av tjänster'.

2. Medlemsstaterna skall också underrätta kommissionen om alla svårigheter av allmän natur som fondföretag möter vid saluföringen av sina andelar i tredje land.

Avdelning C

Villkor för verksamheten

Artikel 5d

1. De behöriga myndigheterna i förvaltningsbolagets hemland skall kräva att ett förvaltningsbolag som de har auktoriserat alltid uppfyller villkoren i artiklarna 5,5a.1 och 5a.2 i detta direktiv. Ett förvaltningsbolags egna medel får inte understiga den nivå som anges i artikel 5a.1 a. Om så skulle vara fallet, får de behöriga myndigheterna, om omständigheterna motiverar detta, bevilja sådana företag en begränsad tidsperiod under vilken de kan rätta till situationen eller upphöra med sin verksamhet.

2. Tillsynen över ett förvaltningsbolag åligger de behöriga myndigheterna i hemlandet, oavsett om förvaltningsbolaget etablerar en filial eller tillhandahåller tjänster i en annan medlemsstat, vilket inte skall påverka tillämpningen av de bestämmelser i detta direktiv som medför ett ansvar för myndigheterna i värdlandet.

Artikel 5e

1. För kvalificerade innehav i förvaltningsbolag skall samma regler gälla som de som fastställs i artikel 9 i direktivet om investeringstjänster.

2. Uttrycken 'företag' och 'värdepappersföretag' i artikel 9 i direktivet om investeringstjänster skall vid tillämpningen av det här direktivet tolkas som 'förvaltningsbolag'.

Artikel 5f

1. Varje hemland skall upprätta sundhetsregler som förvaltningsbolag alltid skall följa vid förvaltning av fondföretag som har auktoriserats enligt detta direktiv.

Med beaktande av den typ av fondföretag som förvaltningsbolaget förvaltar skall hemlandets behöriga myndigheter framför allt kräva att bolaget

- a) har sunda förvaltnings- och redovisningsförfaranden, kontroll- och säkerhetsarrangemang för elektronisk databehandling och lämpliga interna kontrollmekanismer, särskilt regler för de anställdas personliga transaktioner eller för innehav eller förvaltning av investeringar i finansiella instrument i syfte att investera egna medel, och att det bland annat säkerställs att varje transaktion i vilken fonden medverkar är möjlig att rekonstruera med avseende på dess ursprung, de deltagande parterna, dess art samt tiden och platsen då den ägde rum och att tillgångarna i de värdepappersfonder respektive investeringsbolag som förvaltningsbolaget förvaltar investeras i enlighet med fondbestämmelserna eller bolagsordningen samt gällande lagstiftning,
- b) har en sådan struktur och organisation att risken minimeras för att fondföretagens och kundernas intressen skall skadas av intressekonflikter mellan bolaget och dess kunder, mellan en av kunderna och en annan kund, mellan en av kunderna och ett fondföretag eller mellan två fondföretag. Om en filial inrättas får dock inte de organisatoriska arrangemangen strida mot de uppföranderegler som värdlandet föreskrivit för att lösa intressekonflikter.

2. De förvaltningsbolag som dessutom auktoriserats för individuell portföljförvaltning enligt artikel 5.3 a

- får inte tillåtas investera hela eller delar av investerarens portfölj i andelar i de värdepappersfonder respektive investeringsbolag det förvaltar, om inte uppdragsgivaren godkänt detta på förhand,
- skall med avseende på de tjänster som avses i artikel 5.3 omfattas av bestämmelserna i direktiv 97/9/EG om system för ersättning till investerare¹².

---

¹² EGT L 84, 26.3.1997, s. 22.

Artikel 5g

1. Om medlemsstaterna tillåter förvaltningsbolagen att till tredje part delegera en eller flera av sina funktioner i syfte att effektivisera bolagens verksamhet, skall följande villkor vara uppfyllda:

- a) Den behöriga myndigheten skall informeras på lämpligt sätt.
- b) Uppdraget får inte hindra en effektiv tillsyn över förvaltningsbolaget och i synnerhet inte hindra förvaltningsbolaget från att handla eller fondföretaget från att förvaltas till investerarnas bästa.
- c) Om delegeringen gäller förmögenhetsförvaltning, får uppdraget endast ges till företag som är auktoriserade eller registrerade som förvaltare av tillgångar och är föremål för tillsyn. Delegeringen måste uppfylla de fördelningskriterier för investeringar som förvaltningsbolagen regelbundet fastställer.
- d) Om uppdraget gäller förmögenhetsförvaltning och ges till ett företag i tredje land, skall samarbete mellan de berörda tillsynsmyndigheterna säkerställas.
- e) Ett uppdrag avseende kärnverksamheten i förmögenhetsförvaltningen får inte ges till förvaringsinstitutet eller någon annat företag vars intressen kan komma i konflikt med förvaltningsbolagets eller andelsägarnas intressen.
- f) Det skall ha vidtagits åtgärder för att se till att de personer som leder verksamheten i förvaltningsbolaget ständigt kan övervaka verksamheten i det företag som har fått uppdraget.
- g) Uppdraget får inte hindra de personer som leder verksamheten i förvaltningsbolaget att när som helst ge det företag till vilket funktioner delegerats ytterligare anvisningar och att återkalla uppdraget med omedelbar verkan om detta ligger i investerarnas intresse.
- h) Det företag till vilket funktioner delegeras måste besitta tillfredsställande sakkunskap och kompetens med hänsyn till de delegerade funktionernas art.
- i) De funktioner som förvaltningsbolaget får delegera skall anges i fondföretagets prospekt.

2. Under inga omständigheter får förvaltningsbolagets eller förvaringsinstitutets ansvar påverkas av att förvaltningsbolaget delegerat funktioner till tredje part, ej heller får förvaltningsbolaget

delegera sina funktioner i så storutsträckning att det blir ett brev-lådeföretag.

Artikel 5h

Varje medlemsstat skall utforma uppföranderegler, som de förvaltningsbolag som har auktoriserats i den medlemsstaten vid varje tidpunkt skall iaktta. Sådana regler måste omfatta åtminstone de principer som anges i de följande strecksatserna. Dessa principer skall säkerställa att förvaltningsbolaget

- a) bedriver sin verksamhet på ett hederligt och rättvist sätt med beaktande av de förvaltade fondföretagens intressen och marknadens integritet,
- b) handlar med vederbörlig skicklighet, omsorg och försiktighet med beaktande av de förvaltade fondföretagens intressen och marknadens integritet,
- c) har och effektivt utnyttjar de resurser och förfaranden som är nödvändiga för att den egna verksamheten skall fungera väl,
- d) försöker undvika intressekonflikter och, när sådana är oundvikliga, ser till att de fondföretag som bolaget förvaltar får en rättvis behandling, och
- e) iakttar alla regler för verksamhetens bedrivande för att kunna främja investerarnas intressen och marknadens integritet.

Avdelning D

Rätten till etablering och friheten att tillhandahålla tjänster

Artikel 6

1. Medlemsstaterna skall se till att ett förvaltningsbolag, som av de behöriga myndigheterna i en annan medlemsstat auktoriserats i enlighet med detta direktiv, inom deras territorium kan bedriva den verksamhet det auktoriserats för, antingen genom etablering av en filial eller enligt friheten att tillhandahålla tjänster.

2. Medlemsstaterna får inte som villkor för etableringen av en filial eller tillhandahållandet av tjänster kräva auktorisation, kapitaltillskott eller andra åtgärder med motsvarande verkan.

Artikel 6a

1. Varje förvaltningsbolag som önskar etablera en filial inom en annan medlemsstats territorium skall, förutom att uppfylla villkoren enligt artiklarna 5 och 5a, också anmäla denna önskan till de behöriga myndigheterna i hemlandet.

2. Medlemsstaterna skall kräva att varje förvaltningsbolag som önskar etablera en filial inom en annan medlemsstats territorium i samband med anmälan enligt punkt 1 lämnar uppgifter och handlingar om följande:

- a) Den medlemsstat inom vars territorium förvaltningsbolaget avser att etablera en filial.
- b) En verksamhetsplan som beskriver den planerade verksamheten och de planerade tjänsterna i enlighet med artikel 5.2 och 5.3 och filialens organisationsstruktur.
- c) Den adress i värdlandet där handlingar kan erhållas.
- d) Namnen på dem som leder filialens verksamhet.

3. Om inte de behöriga myndigheterna i hemlandet har anledning att ifrågasätta förvaltningsbolagets administrativa struktur eller finansiella situation med tanke på den planerade verksamheten, skall de inom tre månader efter att ha erhållit alla uppgifter som anges i punkt 2 vidarebefordra dessa till de behöriga myndigheterna i värdlandet och underrätta förvaltningsbolaget om detta. De skall också översända uppgifter om alla ersättningssystem avsedda att skydda investerare.

Om hemlandets behöriga myndigheter vägrar att översända de uppgifter som anges i punkt 2 till värdlandets behöriga myndigheter, skall de underrätta det berörda förvaltningsbolaget om skälen för detta inom två månader från det att alla uppgifter inkommit. En sådan vägran eller underlåtenhet att lämna besked skall kunna prövas av domstol i hemlandet.

4. Innan ett förvaltningsbolags filial inleder sin verksamhet, skall värdlandets behöriga myndigheter inom två månader från det att de mottagit uppgifterna enligt punkt 2 förbereda tillsynen över förvaltningsbolaget och vid behov upplysa om de villkor, bland annat de regler i artiklarna 44 och 45 som gäller i värdlandet och uppföranderegler vid tillhandahållande av portföljförvaltning enligt artikel 5.3 samt investeringsrådgivning och förvaring, enligt vilka

verksamheten i värdlandet måste bedrivas med hänsyn till det allmännas bästa.

5. Filialen får etableras och inleda sin verksamhet så snart ett meddelande från värdlandets behöriga myndigheter mottagits eller, i avsaknad av ett sådant meddelande, när den tid som fastställs i punkt 4 gått ut. Från och med denna tidpunkt får förvaltningsbolaget också börja sprida andelarna i de värdepappersfonder och investeringsbolag som omfattas av detta direktiv och som förvaltas av förvaltningsbolaget, såvida inte värdlandets behöriga myndigheter genom ett motiverat beslut före utgången av tvåmånadersperioden fastställer att arrangemangen för att saluföra andelar inte överensstämmer med bestämmelserna enligt artikel 44.1 och artikel 45, vilket i så fall skall meddelas hemlandets behöriga myndigheter.

6. Om uppgifter som lämnats enligt punkt 2 b, c eller d ändras, skall förvaltningsbolaget skriftligen underrätta hem- och värdlandets behöriga myndigheter om detta senast en månad innan ändringen genomförs, så att hemlandets respektive värdlandets behöriga myndigheter kan fatta beslut i fråga om ändringen enligt punkt 3 respektive punkt 4.

7. Om uppgifter som lämnats enligt punkt 3 första stycket ändras, skall hemlandets myndigheter underrätta värdlandets myndigheter om detta.

Artikel 6b

1. Ett förvaltningsbolag som för första gången önskar bedriva verksamhet inom en annan medlemsstats territorium enligt friheten att tillhandahålla tjänster skall lämna följande uppgifter till hemlandets behöriga myndigheter:

- a) Den medlemsstat inom vars territorium förvaltningsbolaget avser att bedriva verksamhet.
- b) En verksamhetsplan med uppgift om den planerade verksamheten och de planerade tjänsterna i enlighet med artikel 5.2 och 5.3.

2. Hemlandets behöriga myndigheter skall inom en månad efter att ha erhållit de uppgifter som avses i punkt 1 vidarebefordra dessa till värdlandets behöriga myndigheter.

De skall också översända uppgifter om alla tillämpliga ersättnings-system avsedda att skydda investerare.

3. Därefter får förvaltningsbolaget inleda sin verksamhet i värdlandet utan hinder av bestämmelserna i artikel 46.

Vid behov skall värdlandets behöriga myndigheter, när uppgifterna enligt punkt 1 har mottagits, upplysa förvaltningsbolaget om de villkor, bland annat uppföranderegler vid tillhandahållande av portföljförvaltning enligt artikel 5.3 samt investeringsrådgivning och förvaring, som förvaltningsbolaget måste följa i värdlandet till det allmännas bästa.

4. Om några av de uppgifter som lämnats enligt punkt 1 b ändras, skall förvaltningsbolaget skriftligen underrätta hem- och värdlandets behöriga myndigheter om detta innan ändringen genomförs, så att värdlandets behöriga myndigheter vid behov kan upplysa bolaget om huruvida det krävs ändringar eller tillägg av de uppgifter som lämnats enligt punkt 3.

5. Ett förvaltningsbolag skall lämna de upplysningar som avses i denna artikel, även i de fall då det överlåter saluföringen av andelar i ett värdland åt tredje part.

Artikel 6c

1. För statistiska ändamål får värdländerna kräva att alla förvaltningsbolag med filialer inom deras territorium skall lämna periodiska rapporter om sin verksamhet i värdlandet till värdlandets behöriga myndigheter.

2. Vid fullgörandet av sina skyldigheter enligt detta direktiv får värdlandet kräva att förvaltningsbolags filialer lämnar samma uppgifter som för detta ändamål krävs av inhemska förvaltningsbolag.

Värdländerna får kräva att förvaltningsbolag som bedriver verksamhet inom deras territorium enligt friheten att tillhandahålla tjänster lämnar de uppgifter som behövs för att kontrollera att de följer tillämpliga normer i värdlandet; dessa krav får dock inte vara strängare än de som samma medlemsstat ställer på etablerade förvaltningsbolag för att kontrollera att samma normer följs.

3. Om ett värdlands behöriga myndigheter finner att ett förvaltningsbolag som har en filial eller som tillhandahåller tjänster inom landets territorium överträder de lagar eller andra författningar som

landet har antagit enligt de bestämmelser i detta direktiv varigenom värdlandets behöriga myndigheter tilldelas befogenheter, skall dessa myndigheter kräva att det berörda förvaltningsbolaget upphör med överträdelsen.

4. Om det berörda förvaltningsbolaget inte vidtar erforderliga åtgärder, skall värdlandets behöriga myndigheter underrätta hemlandets behöriga myndigheter. De senare skall snarast vidta alla lämpliga åtgärder för att se till att förvaltningsbolaget upphör med överträdelsen. Vårdlandets behöriga myndigheter skall underrättas om vilka åtgärder som vidtas.

5. Om förvaltningsbolaget fortsätter att bryta mot de lagar eller andra författningar som avses i punkt 2 och som gäller i värdlandet, trots de åtgärder som hemlandet vidtagit eller på grund av att dessa åtgärder visar sig otillräckliga eller inte är tillgängliga i medlemsstaten i fråga, får värdlandet efter att ha underrättat hemlandets behöriga myndigheter vidta lämpliga åtgärder för att hindra eller bestraffa ytterligare överträdelser och i den mån det är nödvändigt hindra förvaltningsbolaget från att inleda fler transaktioner inom landets territorium. Medlemsstaterna skall se till att de rättsliga dokument som krävs för dessa åtgärder kan delges förvaltningsbolagen på sina territorium.

6. Ovanstående bestämmelser skall inte påverka värdlandets behörighet att vidta lämpliga åtgärder för att hindra eller bestraffa sådana överträdelser inom sitt territorium som strider mot lagar eller andra författningar till skydd för det allmännas bästa. Detta skall också gälla möjligheten att hindra det förvaltningsbolag som överträder reglerna från att inleda ytterligare transaktioner på landets territorium.

7. Varje åtgärd enligt punkterna 4,5 eller 6 som omfattar påföljder för eller begränsningar av ett förvaltningsbolags verksamhet skall motiveras på vederbörligt sätt och meddelas det berörda förvaltningsbolaget. Varje sådan åtgärd skall kunna prövas av domstol i den medlemsstat där den beslutats.

8. Innan värdlandets behöriga myndigheter inleder ett förfarande enligt punkterna 3,4 eller 5, får de i brådskande fall vidta de säkerhetsåtgärder som är nödvändiga för att skydda investerare och andra för vilka tjänster utförs. Kommissionen och de andra berörda

medlemsstaternas behöriga myndigheter skall snarast möjligt underrättas om sådana åtgärder.

Efter samråd med de berörda medlemsstaternas behöriga myndigheter får kommissionen besluta att värdlandet skall ändra eller upphäva dessa åtgärder.

9. Om en auktorisation återkallas skall värdlandets behöriga myndigheter underrättas; de skall vidta lämpliga åtgärder för att hindra det berörda förvaltningsbolaget från att inleda fler transaktioner på landets territorium och för att skydda investerarnas intressen. Kommissionen skall vartannat år lägga fram en rapport om sådana fall för den kontaktkommitté som inrättats enligt artikel 53.

10. Medlemsstaterna skall underrätta kommissionen om antalet och arten av de fall där vägran har förekommit enligt artikel 6a eller där åtgärder har vidtagits enligt punkt 5. Kommissionen skall vartannat år lägga fram en rapport om sådana fall för den kontaktkommitté som inrättas enligt artikel 53.

4. Följande skall införas före artikel 7:

”AVSNITT IIIa

Bestämmelser om förvaringsinstitut ”

5. Titeln till avsnitt IV och artikel 12 skall ersättas med följande:

”AVSNITT IV

Bestämmelser om investeringsbolag

Avdelning A

Villkor för att starta verksamhet

Artikel 12

Ett krav för att driva investeringsbolag skall vara officiell förhandsauktorisering, vilken skall ges av hemlandets behöriga myndigheter. Medlemsstaterna skall fastställa vilken rättslig form ett investeringsbolag skall ha.”

6. Följande artiklar skall införas efter artikel 13:

”Artikel 13a

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra allmänna villkor i nationell lagstiftning får de behöriga myndigheterna bevilja auktorisation för ett investeringsbolag som inte har utsett ett förvaltningsbolag endast om det har ett tillräckligt startkapital på minst 300 000 euro.

Om ett investeringsbolag inte har utsett ett förvaltningsbolag med auktorisation enligt detta direktiv skall dessutom följande gälla:

- Auktorisation skall endast beviljas om ansökan om auktorisation åtföljs av en verksamhetsplan, som bland annat skall omfatta investeringsbolagets organisationsstruktur.
- De personer som ingår i den verkställande ledningen för investeringsbolaget skall ha erforderligt gott anseende och tillräcklig erfarenhet, även i fråga om den typ av verksamhet som investeringsbolaget bedriver. För detta ändamål skall de behöriga myndigheterna utan dröjsmål underrättas om namnen på dessa personer samt namnen på var och en som efterträder dem. Investeringsbolagets verksamhetsinriktning skall beslutas av

minst två personer som uppfyller dessa villkor. Med den verkställande ledningen avses de personer som, enligt lag eller bolagsordning, företräder investeringsbolaget eller som faktiskt bestämmer bolagets verksamhetsinriktning.

- Om det dessutom finns nära förbindelser mellan investeringsbolaget och andra fysiska eller juridiska personer, skall de behöriga myndigheterna bevilja auktorisation endast om dessa förbindelser inte hindrar myndigheterna från att utöva en effektiv tillsyn.

De behöriga myndigheterna skall också vägra auktorisation, om de hindras från att utöva en effektiv tillsyn genom lagar och andra författningar i tredje land, vilka gäller för en eller flera fysiska eller juridiska personer med vilka investeringsbolaget har nära förbindelser, eller genom svårigheter vid tillämpningen av dessa lagar och författningar.

De behöriga myndigheterna skall kräva att investeringsbolagen förser dem med de uppgifter som krävs.

2. En sökande skall inom sex månader efter det att en fullständig ansökan har lämnats in underrättas om auktorisation har beviljats eller inte. Om auktorisation vägras, skall skälen för detta anges.

3. Ett investeringsbolag får inleda sin verksamhet så snart auktorisation har beviljats.

4. De behöriga myndigheterna får återkalla en auktorisation som har beviljats ett investeringsbolag i enlighet med detta direktiv endast om bolaget

- a) inte utnyttjar auktorisationen inom tolv månader, uttryckligen avstår från auktorisationen eller mer än sex månader tidigare har upphört med den verksamhet som omfattas av detta direktiv, om inte den berörda medlemsstaten har bestämmelser om att auktorisationen förfaller i sådana fall,
- b) har erhållit auktorisationen genom att lämna falska uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,
- c) inte längre uppfyller de villkor på vilka auktorisationen har beviljats,
- d) allvarligt och/eller systematiskt har brutit mot de bestämmelser som har antagits i enlighet med detta direktiv, eller

- e) omfattas av någon föreskrift i nationell lagstiftning som föreskriver återkallelse.

Avdelning B

Villkor för verksamheten

Artikel 13b

Artiklarna 5g och 5h skall tillämpas på investeringsbolag som inte har utsett ett förvaltningsbolag med auktorisation enligt detta direktiv. Uttrycket 'förvaltningsbolag' skall vid tillämpningen av denna artikel tolkas som 'investeringsbolag'.

Ett investeringsbolag får endast förvalta tillgångarna i sin egen portfölj och får under inga omständigheter ta emot uppdrag att förvalta tillgångar för en tredje parts räkning.

Artikel 13c

Varje hemland skall upprätta sundhetsregler, som alltid skall följas av investeringsbolag som inte har utsett ett förvaltningsbolag med auktorisation enligt detta direktiv.

Med beaktande av typen av investeringsbolag skall hemlandets behöriga myndigheter framför allt kräva att bolaget har sunda förvaltnings- och redovisningsförfaranden, kontroll- och säkerhetsarrangemang för elektronisk databehandling och lämpliga interna kontrollmekanismer, särskilt regler för de anställdas personliga transaktioner eller för innehav eller förvaltning av investeringar i finansiella instrument i syfte att investera dess startkapital, och att det bland annat säkerställs att varje transaktion i vilken bolaget medverkar är möjlig att rekonstruera med avseende på dess ursprung, de deltagande parterna, dess art samt tiden och platsen då den ägde rum och att investeringsbolagets tillgångar investeras i enlighet med bolagsordningen samt gällande lagstiftning.”

7. Följande skall införas före artikel 14:

”AVSNITT IVa

Bestämmelser om förvaringsinstitut ”

8. Artikel 27.1 skall ersättas med följande:

”1. Ett investeringsbolag och, för varje värdepappersfond det förvaltar, ett förvaltningsbolag, skall offentliggöra

- ett förenklat prospekt,
- ett fullständigt prospekt,
- en årsrapport för varje räkenskapsår, samt
- en halvårsrapport för räkenskapsårets första sex månader.”

9. Artikel 28 skall ersättas med följande:

”Artikel 28

1. Både det förenklade och det fullständiga prospektet skall innehålla den information som krävs för att investerare skall kunna göra en välgrundad bedömning av den föreslagna investeringen och särskilt av den risk som är förenad med investeringen. Det fullständiga prospektet skall innehålla en tydlig och lättbegriplig förklaring av fondens riskprofil, oberoende av vilka finansiella instrument som investeringen avser.

2. Det fullständiga prospektet skall innehålla minst den information som anges i lista A i bilaga I till detta direktiv, såvida inte informationen redan framgår av de fondbestämmelser eller den bolagsordning som skall bifogas det fullständiga prospektet enligt artikel 29.1.

3. Det förenklade prospektet skall i sammanfattning innehålla den grundläggande information som anges i lista C i bilaga I till detta direktiv. Det skall vara upplagt och skrivet på ett sådant sätt att det är lättbegripligt för den genomsnittlige investeraren. Medlemsstaterna får tillåta att det förenklade prospektet bifogas det fullständiga prospektet som en löstagbar del. Det förenklade prospektet kan användas som ett marknadsföringsverktyg, som är utformat

för att kunna användas i samtliga medlemsstater utan ändringar förutom översättning. Medlemsstaterna får därför inte kräva ytterligare handlingar eller uppgifter därutöver.

4. Både det fullständiga och det förenklade prospektet får ingå i ett skriftligt dokument eller lagras på ett hållbart medium som av de behöriga myndigheterna tillerkänns samma rättsliga ställning.

5. Årsrapporten skall innehålla en balansräkning eller en redovisning av tillgångar och skulder, en specificerad resultaträkning för räkenskapsåret, en verksamhetsberättelse för räkenskapsåret samt den information som anges i lista B i bilaga I till detta direktiv, liksom all annan väsentlig information som möjliggör för investerare att göra en välgrundad bedömning av utvecklingen av fondföretagets verksamhet och av dess resultat.

6. Halvårsrapporten skall innehålla minst den information som anges i kapitel I–IV i lista B i bilaga I till detta direktiv; om ett fondföretag har utbetalat eller föreslår utbetalning av interimisutdelning, skall i redovisningen anges resultatet efter skatt för halvårsperioden i fråga samt den interimisutdelning som utbetalats eller föreslås.”

10. Artikel 29 skall ersättas med följande:

”Artikel 29

1. Fondbestämmelserna eller investeringsbolagets bolagsordning skall utgöra en integrerad del av det fullständiga prospektet och skall bifogas detta.

2. De handlingar som avses i punkt 1 behöver dock inte bifogas det fullständiga prospektet, om andelsägaren informerats om att han eller hon på begäran kommer att tillställas dessa handlingar eller få upplysning om var han eller hon kan ta del av dem i varje medlemsstat där andelarna utbjuds på marknaden.”

11. Artikel 30 skall ersättas med följande:

"Artikel 30

All väsentlig information i det förenklade och det fullständiga prospektet skall hållas aktuell."

12. Artikel 32 skall ersättas med följande:

"Artikel 32

Ett fondföretag skall till de behöriga myndigheterna översända sina förenklade och fullständiga prospekt och eventuella ändringar och tillägg i dessa, samt sina årsrapporter och halvårsrapporter."

13. Artikel 33 skall ersättas med följande:

"Artikel 33

1. Det förenklade prospektet skall erbjudas fondandelstecknare kostnadsfritt innan avtalet ingås.

På begäran skall dessutom det fullständiga prospektet samt den senast offentliggjorda årsrapporten och den senast offentliggjorda halvårsrapporten tillställas fondandelstecknare kostnadsfritt.

2. Årsrapporterna och halvårsrapporterna skall på begäran kostnadsfritt tillställas andelsägarna.

3. Årsrapporterna och halvårsrapporterna skall finnas tillgängliga för allmänheten på de platser eller på annat av de behöriga myndigheterna godkänt sätt, som anges i det fullständiga och det förenklade prospektet."

14. Artikel 35 skall ersättas med följande:

”Artikel 35

Vid all marknadsföring med inbjudan att teckna ett fondföretags andelar skall det anges att prospekt finns och var allmänheten kan erhålla dem eller hur allmänheten kan få tillgång till dem.”

15. Artikel 46 skall ersättas med följande:

”Artikel 46

Om ett fondföretag avser att saluföra sina andelar i en annan medlemsstat än den där företaget är beläget, skall det först underätta de behöriga myndigheterna i den andra medlemsstaten om detta. Företaget skall samtidigt till dessa myndigheter översända

- ett intyg från de behöriga myndigheterna som visar att företaget uppfyller de villkor som ställs upp i detta direktiv,
- sina fondbestämmelser eller sin bolagsordning,
- sitt fullständiga och sitt förenklade prospekt,
- om det anses lämpligt, sin senaste årsrapport och alla följande halvårsrapporter,
- upplysningar om de åtgärder som vidtagits för saluföringen av företags andelar i den andra medlemsstaten.

Ett investeringsbolag eller ett förvaltningsbolag får börja saluföra sina andelar i den andra medlemsstaten två månader efter det att sådan information har översänts, såvida inte myndigheterna i den berörda medlemsstaten genom ett motiverat beslut före utgången av tvåmånadersperioden fastställer att åtgärderna för att saluföra andelar inte överensstämmer med de bestämmelser som avses i artikel 44.1 och artikel 45.”

16. Artikel 47 skall ersättas med följande:

”Artikel 47

Om ett fondföretag saluför sina andelar i en annan medlemsstat än den där företaget är beläget, skall det i den andra medlemsstaten, enligt de förfaranden som föreskrivs i hemlandet, tillhandahålla det fullständiga och det förenklade prospektet, års- och halvårsrapporterna och de övriga upplysningar som avses i artiklarna 29 och 30.

Dessa handlingar skall tillhandahållas på värdlandets officiella språk eller något av värdlandets officiella språk eller på ett språk som har godkänts av de behöriga myndigheterna i värdlandet.”

17. Följande artiklar skall läggas till efter artikel 52:

”Artikel 52a

1. Om ett förvaltningsbolag genom att tillhandahålla tjänster eller genom att grunda filialer bedriver verksamhet i en eller flera värdländer, skall de behöriga myndigheterna i alla berörda medlemsstater samarbeta nära.

De skall på begäran förse varandra med alla de upplysningar om ledning och ägande i sådana förvaltningsbolag som kan förväntas underlätta tillsynen samt alla upplysningar som kan förväntas underlätta övervakningen av sådana bolag. I synnerhet skall myndigheterna i hemlandet samarbeta för att se till att myndigheterna i värdlandet inhämtar de uppgifter som avses i artikel 6c.2.

2. I den utsträckning som är nödvändig för att utöva tillsynen skall de behöriga myndigheterna i hemlandet underrättas av de behöriga myndigheterna i värdlandet om alla åtgärder som värdlandet vidtar i enlighet med artikel 6c.6 och som omfattar sanktioner gentemot ett förvaltningsbolag eller inskränkningar i dess verksamhet.

Artikel 52b

1. Varje värdland skall, om ett förvaltningsbolag med auktorisation i en annan medlemsstat bedriver verksamhet inom dess territorium genom en filial, se till att de behöriga myndigheterna i förvaltningsbolagets hemland, efter att ha underrättat de behöriga myn-

digheterna i värdlandet, själva eller genom personer som de anlitar för detta ändamål, får utföra kontroll på plats av de upplysningar som avses i artikel 52a.

2. De behöriga myndigheterna i förvaltningsbolagets hemland får också begära att de behöriga myndigheterna i värdlandet skall låta genomföra sådan kontroll. Myndigheter som tar emot en sådan begäran måste inom ramen för sina befogenheter tillmötesgå denna genom att själva genomföra kontrollen, genom att tillåta de myndigheter som begärt den att utföra den eller genom att låta revisorer eller experter göra detta.

3. Denna artikel skall inte påverka den rätt som de behöriga myndigheterna i värdlandet har att vid fullgörandet av sina åligganden enligt detta direktiv utföra kontroller på plats av filialer som är etablerade inom dess territorium.”

18. Bilagan till direktiv 85/611/EEG skall betecknas ”bilaga I ”.

19. Lista A i bilaga I skall ändras på följande sätt:

1. I kolumnen ”Information om investeringsbolaget ” skall följande läggas till efter punkt 1.2:

”1.3. Om investeringsbolaget förvaltar olika investeringsavdelningar, uppgift om dessa avdelningar.”

2. I kolumnen ”Information om investeringsbolaget ” skall följande mening läggas till i punkt 1.13:

”Om investeringsbolaget förvaltar olika investeringsavdelningar, uppgifter om hur en andelsägare får flytta från en avdelning till en annan och vilka avgifter som tillämpas i sådana fall.”

3. Efter punkt 4 skall följande punkter läggas till:

”5. Övrig investeringsinformation

5.1 De resultat som värdepappersfonden eller investeringsbolaget (i tillämpliga fall) tidigare uppnått – denna information skall antingen ingå i eller bifogas prospektet.

5.2 Beskrivning av den typiska investerare som värdepappersfonden eller investeringsbolaget utformats för.

6. Ekonomisk information
  - 6.1 Eventuella kostnader och avgifter utöver dem som anges i punkt 1.17, där det görs skillnad mellan dem som andelsägaren skall betala och dem som skall betalas ur värdepappersfondens eller investeringsbolagets tillgångar.”
20. Texten i bilaga I till detta direktiv skall läggas till i bilaga I till direktiv 85/611/EEG.
21. 21. Bilaga II till detta direktiv skall läggas till som bilaga II till direktiv 85/611/EEG.

Övergångsbestämmelser och slutbestämmelser

Artikel 2

1. De värdepappersföretag enligt definitionen i artikel 1.2 i direktiv 93/22/EEG som endast har auktorisation att tillhandahålla de tjänster som föreskrivs i avsnitten A.3, C.1 och C.6 i bilagan till det direktivet, kan erhålla auktorisation enligt det här direktivet att förvalta värdepappersfonder och investeringsbolag och kvalificera sig som ”förvaltningsbolag”. I sådant fall skall sådana värdepappersföretag avsäga sig den auktorisation de erhållit enligt direktiv 93/22/EEG.
2. De förvaltningsbolag som redan före den 13 februari 2004 erhållit auktorisation i sitt hemland enligt direktiv 85/611/EEG att förvalta fondföretag i form av värdepappersfonder och investeringsbolag skall enligt det här direktivet anses ha erhållit auktorisation om lagstiftningen i de berörda medlemsstaterna föreskriver att de, för att få inleda sådan verksamhet, skall uppfylla villkor som är likvärdiga med dem som anges i artiklarna 5a och 5b.
3. Förvaltningsbolag som redan före den 13 februari 2004 erhållit auktorisation och som inte ingår bland dem som avses i punkt 2 får fortsätta sådan verksamhet under förutsättning att de senast den 13 februari 2007 och i enlighet med hemlandets bestämmelser

erhåller auktorisation att fortsätta sådan verksamhet i enlighet med de bestämmelser som antas för att genomföra detta direktiv.

Endast beviljandet av en sådan auktorisation skall möjliggöra för ett sådant förvaltningsbolag att enligt bestämmelserna i detta direktiv kvalificera sig för rätten till etablering och friheten att tillhandahålla tjänster.

Artikel 3

Medlemsstaterna skall senast den 13 augusti 2003 anta de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

De skall tillämpa dessa bestämmelser senast den 13 februari 2004.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 4

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 5

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 21 januari 2002.

På Europaparlamentets vägnar

P. COX
Ordförande

På rådets vägnar

M. ARIAS CAÑETE
Ordförande

*BILAGA I***”LISTA C****Innehållet i det förenklade prospektet***Kort presentation av fondföretaget*

- När värdepappersfonden eller investeringsbolaget bildades och i vilken medlemsstat fonden eller bolaget har registrerats/bildats.
- Om fondföretaget förvaltar olika investeringsavdelningar, uppgift om detta.
- Förvaltningsbolag (när så är tillämpligt).
- Den tid som företaget förväntas existera (när så är tillämpligt).
- Förvaringsinstitut.
- Revisorer.
- Finanskoncern (t.ex. bank)som marknadsför fondföretaget.

Information om investeringar

- Kort förklaring av fondföretagets mål.
- Värdepappersfondens eller investeringsbolagets investeringspolicy och en kortfattad bedömning av fondens riskprofil
- (inklusive, när så är tillämpligt, upplysningar i enlighet med artikel 24a och uppdelade på olika investeringsavdelningar).
- De resultat som värdepappersfonden eller investeringsbolaget tidigare uppnått (i tillämpliga fall)och en varning om att
- detta inte är en indikator på framtida resultat – denna information kan antingen ingå i eller bifogas prospektet.
- Beskrivning av den typiska investerare som värdepappersfonden eller investeringsbolaget utformats för.

Ekonomisk information

- Skattesystem.
- Köp- och säljprovisioner.
- Andra eventuella kostnader eller avgifter, där det görs skillnad mellan de som andelsägaren skall betala och de som skall betalas ur värdepappersfondens eller investeringsbolagets tillgångar.

Kommersiell information

- Hur man köper andelarna.
- Hur man säljer andelarna.
- Om fondföretaget förvaltar olika investeringsavdelningar, uppgifter om hur en andelsägare får flytta från en avdelning till en annan och vilka avgifter som tillämpas i sådana fall.
- När och hur utdelning från andelar eller aktier i fondföretag sker (i tillämpliga fall).
- Hur ofta och var/hur kurser offentliggörs eller görs tillgängliga.

Ytterligare information

- Meddelande om att det fullständiga prospektet samt års- och halvårsrapporterna på begäran kan erhållas kostnadsfritt innan avtalet ingås och därefter.
- Behörig myndighet.
- Uppgift om var och när (person/avdelning, tidpunkt osv.) ytterligare upplysningar kan erhållas vid behov.
- Prospektens publiceringsdag.”

BILAGA II

”BILAGA II

Funktioner som ingår i kollektiv portföljförvaltning

- Förvaltning av investeringar
- Administration:
  - a) Juridiska tjänster och redovisningstjänster avseende fondförvaltningen
  - b) Förfrågningar från kunder
  - c) Värdering och prissättning (inklusive kontrolluppgifter avseende skatter)
  - d) Övervakning av att tillämpliga bestämmelser följs
  - e) Upprätthållande av förteckning över andelsägare
  - f) Fördelning av intäkter
  - g) Emission och inlösen av andelar
  - h) Affärsavveckling (inklusive utskick av certifikat)
  - i) Registerföring
- Saluföring ”

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2001/108/EG

av den 21 januari 2002 om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), vad gäller fondföretags investeringar

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 47.2 i detta,
med beaktande av kommissionens förslag¹,
med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²,
i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget³, och av följande skäl:

(1) Räckvidden av rådets direktiv 85/611/EEG⁴ var ursprungligen begränsad till sådana företag för kollektiva investeringar av den öppna typen som utbjuder sina andelar till allmänheten inom gemenskapen och som har som enda syfte att investera i överlåtbara värdepapper (fondföretag). I ingressen till direktiv 85/611/EEG såg man framför sig att sådana företag för kollektiva investeringar som inte omfattades av direktivet skulle kunna bli föremål för samordning i ett senare skede.

(2) Med hänsyn till utvecklingen på marknaden bör fondföretagens investeringsmöjligheter utökas till att omfatta andra, tillräckligt likvida, finansiella instrument än överlåtbara värdepapper. Finansiella instrument som kan ingå som tillgångar i ett fondföretags värdepappersportfölj anges i detta direktiv. Att investera så att en portfölj återspeglar ett visst index är en förvaltnings teknik.

---

¹ EGT C 280, 9.9.1998, s. 6 och EGT C 311 E, 31.10.2000, s. 302.

² EGT C 116, 28.4.1999, s. 44.

³ Europaparlamentets yttrande av den 17 februari 2000 (EGT C 339, 29.11.2000, s. 220), rådets gemensamma ståndpunkt av den 5 juni 2001 (EGT C 297, 23.10.2001, s. 35), Europaparlamentets beslut av den 23 oktober 2001 och rådets beslut av den 4 december 2001.

⁴ EGT L 375, 31.12.1985, s. 3. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/64/EG (EGT L 290, 17.11.2000, s. 27).

(3) Den i detta direktiv angivna definitionen av överlåtbara värdepapper gäller endast för detta direktiv och påverkar inte på något sätt de definitioner som används i nationell lagstiftning i andra sammanhang, exempelvis när det gäller beskattning. Denna definition omfattar följaktligen inte aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier och som emitteras av sådana organ som hypoteksinstitut och industri- och utvecklingsfonder, där äganderätten i praktiken inte kan överföras på annat sätt än att det emitterande organet återköper dem.

(4) Penningmarknadsinstrument omfattar de kategorier av överlåtbara instrument som normalt inte handlas på reglerade marknader utan som omsätts på penningmarknaden, till exempel statsskuldväxlar, kommunala skuldväxlar, bankcertifikat, företagscertifikat, omsättningsbara medelfristiga skuldväxlar och bankacpter.

(5) Det är lämpligt att säkerställa att begreppet ”reglerad marknad” i detta direktiv stämmer överens med det i direktiv 93/22/EEG av den 10 maj 1993 om investeringstjänster inom värdepappersområdet⁵.

(6) Fondföretag bör tillåtas att investera sina tillgångar i andelar i andra fondföretag och/eller andra företag för kollektiva investeringar av den öppna typen som också investerar i sådana likvida, finansiella tillgångar som omnämns i detta direktiv och som tillämpar principen om riskspridning. Det är nödvändigt att fondföretag och andra företag för kollektiva investeringar som fondföretag investerar i är föremål för effektiv tillsyn.

(7) Utvecklingen av möjligheterna för ett fondföretag att investera i fondföretag och i andra företag för kollektiva investeringar bör underlättas. Det är därför väsentligt att se till att en sådan investeringsverksamhet inte minskar skyddet för investerarna. På grund av fondföretagens ökade möjligheter att investera i andelar i andra fondföretag och/eller företag för kollektiva investeringar är det nödvändigt att fastställa vissa regler om kvantitativa begränsningar, tillhandahållande av information och förhindrande av uppkomsten av s.k. kaskadfonder.

---

⁵ EGT L 141, 11.6.1993, s. 27. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2000/64/EG.

(8) För att beakta marknadsutvecklingen och mot bakgrund av genomförandet av den ekonomiska och monetära unionen, bör fondföretag tillåtas att investera i inlåning. För att säkerställa en tillräcklig likviditet för sådana investeringar skall dessa tillgodo-havanden kunna betalas ut på begäran eller kunna dras tillbaka. Om tillgodo-havandena finns i ett kreditinstitut med säte i en icke-medlemsstat, bör detta institut omfattas av tillsynsregler likvärdiga med dem som gäller inom gemenskapslagstiftningen.

(9) Utöver det fall då ett fondföretag investerar i banktillgodo-havanden i enlighet med sina fondbestämmelser eller sin bolagsordning kan det bli nödvändigt att tillåta alla fondföretag att inneha kompletterande likvida tillgångar, som exempelvis avistakonton. Innehav av sådana kompletterande likvida tillgångar kan exempelvis vara motiverat i följande fall, nämligen för att täcka löpande eller särskilda betalningar, vid försäljningar fram till dess att man kan återinvestera i överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstru-ment och/eller andra finansiella tillgångar som avses i detta direktiv samt för den tid under vilken det är absolut nödvändigt att uppskjuta investeringen i överlåtbara värdepapper, penningmarknads-instrument eller andra finansiella tillgångar på grund av ogynn-samma marknadsvillkor.

(10) Av försiktighetsskäl är det nödvändigt att fondföretag, när det gäller investeringar som utsätter dem för en motpartsrisk, und-viker orimlig koncentration till samma organ eller till organ som tillhör samma grupp.

(11) Fondföretag bör uttryckligen tillåtas att investera i finansiella derivatinstrument, såväl inom ramen för sin allmänna investerings-policy som i syfte att säkra tillgångar, för att uppnå ett finansiellt mål eller den riskprofil som angetts i prospektet. För att säkerställa att investerarna skyddas är det nödvändigt att begränsa den maxi-mala riskexponeringen i förhållande till finansiella derivatinstru-ment så att den inte överskrider det totala nettovärdet av fond-företagets portfölj. För att säkerställa ständig medvetenhet om riskerna och åtagandena vid derivattransaktioner och kontrollera att investeringsgränserna hålls, måste dessa risker och åtaganden fortlöpande mätas och övervakas. Slutligen, för att skapa ett skydd för investerarna genom tillhandahållande av information, bör fond-

företagen beskriva sina strategier, metoder och sina investeringsgränser för derivattransaktioner.

(12) För OTC-derivat bör ytterligare krav ställas upp för lämplighetsbedömning av motparter och instrument, likviditet och fortlöpande värdering av positionen. Syftet med sådana ytterligare krav är att säkerställa ett tillräckligt skydd för investerarna, liknande det som de erhåller vid förvärv av derivat som handlas på reglerade marknader.

(13) Derivattransaktioner får aldrig användas för att kringgå principerna och reglerna i detta direktiv. För OTC-derivat måste det finnas ytterligare regler för riskspridningen som bör tillämpas vid exponering i förhållande till en enda motpart eller grupp av motparter.

(14) Vissa portföljförvaltningsmetoder för företag för kollektiva investeringar som främst investerar i aktier och/eller skuldebrev bygger på efterbildningen av aktieindex och/eller index för skuldebrev. Fondföretag bör tillåtas att efterbilda välkända och erkända aktieindex och/eller index för skuldförbindelser. Det kan därför vara nödvändigt att införa flexibla riskspridningsregler för sådana fondföretag som investerar i aktier och/eller skuldförbindelser för detta ändamål.

(15) Företag för kollektiva investeringar som omfattas av detta direktiv bör inte användas för andra ändamål än kollektiva investeringar av medel från allmänheten, i enlighet med bestämmelserna i detta direktiv. I de fall som fastställs i detta direktiv får fondföretag ha dotterföretag endast när detta är nödvändigt för att utföra viss, i direktivet angiven verksamhet för fondföretagets räkning. Det är nödvändigt att säkerställa en effektiv tillsyn av fondföretag. Fondföretag skall därför tillåtas att etablera dotterföretag i tredje land endast i de fall och på de villkor som anges i detta direktiv. Den allmänna skyldigheten att uteslutande agera för att tillgodose andelsägarnas intressen och framför allt målet att förbättra kostnadseffektiviteten kan under inga omständigheter rättfärdiga åtgärder från fondföretagets sida som kan hindra de behöriga myndigheterna från att utöva en effektiv tillsyn.

(16) Det finns ett behov av att säkerställa fri saluföring över gränserna av andelar i ett större urval av företag för kollektiva investeringar, samtidigt som en enhetlig miniminivå för skydd av investerare tillhandahålls. De uppsatta målen kan därför endast nås genom att de överenskomna miniminormerna fastställs i ett bindande gemenskapsdirektiv. Detta direktiv gäller endast den erforderliga minimiharmoniseringen och går i enlighet med artikel 5 tredje stycket i fördraget inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(17) De åtgärder som krävs för att genomföra detta direktiv bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter⁶.

(18) Kommissionen kan komma att överväga att föreslå kodifiering vid lämplig tidpunkt efter det att förslagen har antagits.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 85/611/EEG ändras härigenom på följande sätt:

1. Artikel 1.2 första strecksatsen skall ersättas med följande:

”– som har till enda syfte att företa kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper och/eller i andra likvida finansiella tillgångar som avses i artikel 19.1 med kapital från allmänheten och som tillämpar principen om riskspridning, och ”

2. I artikel 1 skall följande punkter införas:

”8. I detta direktiv avses med ’överlåtbara värdepapper ’:

– aktier och andra värdepapper som motsvarar aktier (nedan kallade aktier),

---

⁶ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

- obligationer eller andra skuldförbindelser (nedan kallade skuldförbindelser),
- försäljningsbara värdepapper av annat slag som ger rätt att förvärva sådana överlåtbara värdepapper genom teckning eller utbyte,

med undantag för den teknik och de instrument som avses i artikel 21.

9. I detta direktiv avses med 'penningmarknadsinstrument' instrument som normalt omsätts på penningmarknaden och som är likvida och har ett värde som vid varje tidpunkt exakt kan fastställas."

3. Artikel 19.1 a skall ersättas med följande:

"a) överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som får omsättas eller omsätts på en sådan reglerad marknad som avses i artikel 1.13 i direktivet om investeringstjänster och/eller "

4. I artikel 19.1 b och c skall orden "och penningmarknadsinstrument" läggas till efter orden "överlåtbara värdepapper".

5. Artikel 19.1 skall ändras på följande sätt:

– Orden "och/eller" skall läggas till i slutet av punkt d.

– Följande skall läggas till:

"e) andelar i fondföretag som är auktoriserade i enlighet med detta direktiv och/eller andra företag för kollektiva investeringar enligt artikel 1.2 första och andra strecksatsen, oavsett om de är belägna i en medlemsstat eller ej, förutsatt att

- dessa andra företag för kollektiva investeringar är auktoriserade enligt lagstiftning som fastställer att de är föremål för tillsyn som av de behöriga myndigheterna med ansvar för fondföretaget anses motsvara den tillsyn som fastställs i gemenskapslagstiftningen och att det anses tillräckligt säkerställt att samarbete mellan myndigheterna sker, och

- skyddsnivån för andelsägare i det andra företaget för kollektiva investeringar motsvarar det skydd som ett fondföretags andelsägare har, särskilt genom att reglerna för separation av tillgångarna, in- och utlåning och försäljning av överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som företaget inte innehar uppfyller villkoren i detta direktiv, och
  - verksamheten i det andra företaget för kollektiva investeringar rapporteras halvårsvis och årsvis, så att det kan ske en värdering av tillgångar och skulder, intäkter och verksamhet under rapporteringsperioden, och
  - de fondföretag eller andra företag för kollektiva investeringar i vars andelar förvärv planeras, enligt dessas fondbestämmelser eller bolagsordning, får investera högst 10 % av sina tillgångar i andelar i andra fondföretag eller andra företag för kollektiva investeringar, och/eller
- f) inlåning i kreditinstitut, antingen som avistakonton eller som konton med högst 12 månaders uppsägningstid, under förutsättning att kreditinstitutet har sitt säte i en medlemsstat eller, om kreditinstitutet har sitt säte i tredje land, förutsatt att det omfattas av tillsynsregler som av behöriga myndigheter med ansvar för fondföretag anses motsvara dem som fastställs i gemenskapslagstiftningen, och/eller
- g) finansiella derivat, inklusive motsvarande kontantavräknade instrument, som omsätts på en sådan reglerad marknad som avses i punkterna a, b och c, och/eller finansiella derivatinstrument som handlas direkt mellan parterna (nedan kallade OTC-derivat), förutsatt att
- de underliggande tillgångarna utgörs av sådana instrument som avses i denna punkt 1, finansiella index, räntesatser, växelkurser eller utländska valutor, i vilka fondföretaget kan investera utifrån de investeringsmål som det har angett i sina fondbestämmelser eller sin bolagsordning,
  - motparterna vid affärer med OTC-derivat är institutioner som omfattas av tillsyn och tillhör de kategorier som godkännts av de behöriga myndigheterna med ansvar för fondföretaget, och

- OTC-derivaten är föremål för tillförlitlig och verifierbar värdering från dag till dag samt att de vid varje tidpunkt, på fondföretagets initiativ, kan säljas, lösas in eller avslutas genom en utjämnande transaktion till ett rimligt värde, och/eller
- h) andra penningmarknadsinstrument än de som omsätts på en reglerad marknad och som faller under artikel 1.9, om själva emissionen eller emittenten av instrumenten reglerats i syfte att skydda investerare och sparmedel och under förutsättning att de har
- emitterats eller garanterats av en central, regional eller lokal myndighet, av en medlemsstats centralbank, av Europeiska centralbanken, av Europeiska unionen eller Europeiska investeringsbanken, av en icke-medlemsstat eller, ifråga om förbundsstater, av en av de stater som utgör förbundsstaten eller av en internationelloffentlig organisation som en eller flera medlemsstater tillhör, eller
  - emitterats av ett företag, vars värdepapper omsätts på de reglerade marknader som avses i punkterna a, b eller c, eller
  - emitterats eller garanterats antingen av en inrättning som är föremål för tillsyn i enlighet med de kriterier som fastställs i gemenskapslagstiftningen eller av en inrättning som omfattas av och följer sådana tillsynsregler som av de behöriga myndigheterna anses minst lika stränga som de som fastställs i gemenskapslagstiftningen, eller
  - emitterats av andra organ som tillhör de kategorier som godkännts av de behöriga myndigheterna med ansvar för fondföretaget förutsatt att investeringar i sådana instrument omfattas av ett investerarskydd som är likvärdigt med det som fastställs i första, andra eller tredje strecksatsen och att emittenten är ett bolag vars kapital och reserver uppgår till minst 10 miljoner euro och som lägger fram och offentliggör sin årsredovisning i enlighet med direktiv 78/660/EEG⁷, är en enhet som inom en grupp företag som omfattar ett eller flera börsnoterade företag ägnar sig åt gruppens finansiering eller

---

⁷ Rådets fjärde direktiv 78/660/EEG av den 25 juli 1978 grundat på artikel 54.3 i fördraget om årsbokslut i vissa typer av bolag (EGT L 222, 14.8.1978, s. 11). Direktivet senast ändrat genom direktiv 1999/60/EG (EGT L 162, 26.6.1999, s. 65).

är en enhet som ägnar sig åt att finansiera värdepapperisering som omfattas av kreditförstärkning från en bank.”

6. I artikel 19.2 a skall orden ”och penningmarknadsinstrument” läggas till efter orden ”överlåtbara värdepapper”.
7. Artikel 19.2 b och 19.3 skall utgå.
8. Artikel 20 skall utgå.
9. Artikel 21 skall ersättas med följande:

”Artikel 21

1. Förvaltnings- eller investeringsbolaget måste använda ett förfarande för riskhantering som gör det möjligt för det att vid varje tidpunkt kontrollera och bedöma den risk som är knuten till positionerna och deras bidrag till portföljens allmänna riskprofil; bolaget måste använda ett förfarande som möjliggör en exakt och oberoende bedömning av värdet på OTC-derivat. Bolaget måste underrätta de behöriga myndigheterna regelbundet och i enlighet med de detaljerade regler de skall fastställa om de typer av derivatinstrument, underliggande risker, kvantitativa begränsningar liksom de metoder som valts för att beräkna de risker som åtföljer transaktioner med derivatinstrument för varje fondföretag som det förvaltar.

2. Medlemsstaterna får ge fondföretag tillstånd att använda sig av sådan teknik och sådana instrument som hänför sig till överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument på de villkor och inom de gränser medlemsstaterna föreskriver, förutsatt att sådan teknik och sådana instrument används i syfte att åstadkomma en effektiv förvaltning av värdepappersportföljen. Om denna verksamhet gäller användning av derivatinstrument skall dessa villkor och gränser överensstämma med bestämmelserna i detta direktiv.

Denna verksamhet får under inga omständigheter leda till att fondföretagen avviker från sina investeringsmål såsom de fastställts i fondföretagens fondbestämmelser, bolagsordning eller prospekt.

3. Ett fondföretag skall säkerställa att dess totala exponering som hänför sig till derivatinstrument inte överskrider dess portföljs totala nettovärde.

Exponeringen skall beräknas med hänsyn till det aktuella värdet av de underliggande tillgångarna, motpartsrisken, kommande marknadsrörelser och den tid som finns tillgänglig för att lösa in positionerna. Detta skall även gälla följande stycken.

Ett fondföretag får inom den gräns som anges i artikel 22.5 investera i finansiella derivatinstrument som ett led i sin investeringspolicy, förutsatt att exponeringen mot de underliggande tillgångarna inte sammanlagt överstiger de investeringsgränser som anges i artikel 22. När ett fondföretag investerar i indexbaserade finansiella derivatinstrument får medlemsstaterna medge att dessa investeringar sammanlagt inte behöver rymmas inom de gränser som anges i artikel 22.

När ett överlåtbart värdepapper eller ett penningmarknadsinstrument innefattar ett derivat måste detta beaktas när kraven i denna artikel skall uppfyllas.

4. Senast den 13 februari 2004 skall medlemsstaterna till kommissionen överlämna fullständig information om, och eventuella förändringar i, reglerna för de metoder som används för att beräkna riskexponering enligt punkt 3, inklusive riskexponeringen för en motpart vid transaktioner med OTC-derivat. Kommissionen skall vidarebefordra denna information till övriga medlemsstater. Sådan information kommer att vara föremål för överväganden inom kontaktkommittén i enlighet med förfarandet i artikel 53.4.”

10. Artikel 22 skall ersättas med följande:

”Artikel 22

1. Ett fondföretag får investera högst 5 % av sina tillgångar i överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument som emitterats av samma organ. Ett fondföretag får investera högst 20 % av sina tillgångar i inlåning i samma organ.

Risikexponeringen mot ett fondföretags motpart vid en transaktion med OTC-derivat får inte överstiga:

- 10 % av fondföretagets tillgångar när motparten är ett kreditinstitut enligt artikel 19.1 f, eller
- 5 % av fondföretagets tillgångar i andra fall.

2. Medlemsstaterna får höja den 5-procentsgräns som anges i första meningen i punkt 1 till högst 10 %. I den mån fondföretaget investerar mer än 5 % av fondtillgångarna i överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument med samma utgivare, får det sammanlagda innehavet av sådana investeringar inte överstiga 40 % av fondtillgångarna. Begränsningen gäller inte inlåning hos och transaktioner med OTC-derivat med finansiella institut som står under tillsyn.

Trots de enskilda gränser som fastställs i punkt 1, får ett fondföretag inte kombinera

- investeringar i överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument som emitterats av,
- inlåning hos, och/eller
- exponeringar från transaktioner med OTC-derivat mot ett enda organ vilka överstiger 20 % av dess tillgångar.

3. Medlemsstaterna får höja den 5-procentsgräns som anges i punkt 1 första meningen till högst 35 % om de överlåtbara värdepapperen eller penningmarknadsinstrumenten är utgivna eller garanterade av en medlemsstat, av dess lokala myndigheter, av en icke-medlemsstat eller av offentliga internationella organ i vilka en eller flera medlemsstater är medlemmar.

4. Medlemsstaterna får höja den 5-procentsgräns som anges i punkt 1 första meningen till högst 25 % när det gäller vissa obligationer, om de är emitterade av ett kreditinstitut som har sitt säte i en medlemsstat och enligt lag omfattas av särskild offentlig tillsyn avsedd att skydda obligationsinnehavare. Särskilt skall iakttas att kapital som härrör från emissionen av sådana obligationer enligt lag måste investeras i tillgångar som, under obligationernas hela giltighetstid kan täcka de med obligationerna förenade fordringarna och som i händelse av emittentens oförmåga att fullgöra sina ekonomiska åtaganden skall med prioritet användas för återbetalning av kapital och upplupen ränta.

Om ett fondföretag investerar mer än 5 % av sina fondtillgångar i sådana obligationer som avses i förstastycket och som har samma emittent, får det totala värdet av dessa investeringar inte överstiga 80 % av värdet av fondföretagets tillgångar.

Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna en förteckning över de ovan nämnda kategorier av obligationer och över de kategorier av emittenter, vilka enligt gällande lag och enligt sådana tillsynsregler som avses i första stycket, beviljas tillstånd att emittera sådana obligationer som uppfyller kriterierna ovan. Till förteckningen skall fogas uppgifter om vad slags garantier som erbjudits. Kommissionen skall till övriga medlemsstater genast vidarebefordra denna information jämte de kommentarer som bedömts erforderliga samt göra informationen tillgänglig för allmänheten. Sådana underrättelser kan göras till föremål för överväganden i kontaktkommittén i enlighet med förfarandet i artikel 53.4.

5. Vid beräkningen av den gräns på 40 % som anges i punkt 2 skall inte de överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som anges i punkterna 3 och 4 beaktas.

De gränser som anges i punkterna 1, 2, 3 och 4 får inte kombineras, och investeringar i överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument emitterade av samma organ eller i inlåning eller derivatinstrument från detta organ enligt bestämmelserna i punkterna 1, 2, 3 och 4 får därför under inga förhållanden överstiga sammanlagt 35 % av ett fondföretags tillgångar.

Bolag som ingår i samma grupp för sammanställd redovisning enligt definitionen i direktiv 83/349/EEG⁸ eller i enlighet med erkända internationella redovisningsregler räknas som ett organ vid beräkningen av gränserna i denna artikel.

Medlemsstaterna kan tillåta investeringar upp till en gräns på 20 % i överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument inom samma grupp.”

---

⁸ Rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 grundat på artikel 54.3 i fördraget om sammanställd redovisning (EGT L 193, 18.7.1983, s. 1). Direktivet senast ändrat genom 1994 års anslutningsakt.

11. Följande artikel skall läggas till:

"Artikel 22a

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de gränser som fastställs i artikel 25 får medlemsstaterna påföljande villkor höja de gränser som anges i artikel 22 till högst 20 % för investeringar i aktier och/eller skuldförbindelser emitterade av samma organ, då fondföretagets investeringspolicy enligt fondbestämmelserna eller enligt bolagsordningen syftar till att efterbilda sammansättningen av ett visst aktieindex eller index för skuldförbindelser som är erkänt av de behöriga myndigheterna:

- Det skall ha en tillräckligt diversifierad sammansättning.
- Indexet skall utgöra en lämplig referens för den marknad det hänförs till.
- Det skall offentliggöras på lämpligt vis.

2. Medlemsstaterna får höja den gräns som fastställs i punkt 1 till högst 35 % när det visar sig motiverat på grund av exceptionella marknadsvillkor särskilt på reglerade marknader där vissa överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument i hög grad dominerar. Investeringar upp till denna gräns är bara tillåtna för en enda emittent."

12. I artikel 23.1 skall orden "och penningmarknadsinstrument" läggas till efter orden "överlåtbara värdepapper".

13. Artikel 24 skall ersättas med följande:

"Artikel 24

1. Ett fondföretag får förvärva andelar i fondföretag och/eller andra företag för kollektiva investeringar enligt artikel 19.1 e, under förutsättning att inte mer än 10 % av dess tillgångar investeras i andelar i ett enda fondföretag eller annat företag för kollektiva investeringar. Medlemsstaterna får höja denna gräns till högst 20 %.

2. Investeringar i andelar i företag för kollektiva investeringar som ej är fondföretag får sammanlagt inte överstiga 30 % av fondföretagets tillgångar.

Medlemsstaterna får, när ett fondföretag har förvärvat andelar i fondföretag och/eller andra företag för kollektiva investeringar, medge att värdet av dessa företags tillgångar inte behöver rymmas inom de gränser som anges i artikel 22.

3. När ett fondföretag investerar i andelar i andrafondföretag och/eller andra företag för kollektiva investeringar som direkt eller genom delegering förvaltas av samma förvaltningsbolag eller av ett annat bolag till vilket förvaltningsbolaget är anknutet via gemensam företagsledning eller ägarkontroll eller genom ett betydande direkt eller indirekt ägande får detta förvaltningsbolag eller det andra bolaget inte debitera några avgifter för teckning eller inlösen av fondföretagets investeringar i andelar i dessa andra fondföretag och/eller företag för kollektiva investeringar.

Ett fondföretag som investerar en betydande del av sina tillgångar i andra fondföretag och/eller företag för kollektiva investeringar, skall i sitt prospekt uppge maximinivån för de förvaltningskostnader som kan debiteras både fondföretaget självt och de andra fondföretag och/eller företag för kollektiva investeringar i vilka fondföretaget ämnar investera. Fondföretaget skall i sin årsrapport ange en maximal procentsats för de förvaltningskostnader som debiteras både fondföretaget självt och de fondföretag och/eller företag för kollektiva investeringar i vilka det investerar.”

14. Följande artikel skall införas:

”Artikel 24a

1. I prospektet skall anges vilka kategorier av tillgångar i vilka fondföretaget har tillstånd att investera. Det skall anges om transaktioner med finansiella derivatinstrument är tillåtna; i så fall måste det finnas en tydliguppgift om huruvida dessa får utföras i syfte att säkra tillgångar eller i avsikt att nå investeringsmål och hur det möjliga resultatet av användningen av finansiella derivatinstrument kan påverka riskprofilen.

2. När ett fondföretag huvudsakligen investerar i någon annan kategori av de tillgångar som anges i artikel 19 än överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument eller efterbildar aktieindex eller index för skuldebrev enligt artikel 22a måste dess prospekt och i förekommande fall allt övrigt reklammaterial ange investeringspolicyn på framträdande plats.

3. Om nettovärdet av ett fondföretags tillgångartenderar att ha hög volatilitet på grund av portföljens sammansättning och förvaltningsmetoderna måste detta anges på framträdande plats i prospektet och i förekommande fall i allt övrigt reklammaterial.

4. På begäran av en investerare måste förvaltningsbolaget också tillhandahålla kompletterande information om de kvantitativa gränser som gäller för fondföretagets riskhantering, de metoder som har valts för denna och den senaste utvecklingen av riskerna med och avkastningen från de viktigaste instrumentkategorierna.”

15. Artikel 25.2 skall ändras enligt följande:

1. Tredje strecksatsen skall ersättas med följande:

”– 25 % av andelarna i ett enskilt fondföretag och/eller annat företag för kollektiva investeringar enligt artikel 1.2 första och andra strecksatsen,”

2. Följande strecksats skall läggas till:

”– 10 % av de penningmarknadsinstrument som emitterats av ett och samma organ.”

16. Andra meningen i artikel 25.2 skall ersättas medföljande:

”De gränsvärden som anges i andra, tredje och fjärdestrecksatserna behöver inte iakttas vid förvärvstillfället, om bruttomängden av skuldförbindelserna eller av penningmarknadsinstrumenten eller nettomängden av de värdepapper som är föremål för emission då inte kan beräknas.”

17. I artikel 25.3 a, b och c skall orden ”och penningmarknadsinstrument” läggas till efter orden ”överlåtbara värdepapper”.

18. Artikel 25.3 e skall ersättas med följande:

”e) Ett eller flera investeringsbolags aktieinnehav i dotterbolag vars verksamhet enbart består i förvaltning, rådgivning eller saluföring i det land där dotterbolaget är beläget, vid återköp av andelar på begäran av andelsägarna, uteslutande för investeringsbolagets eller investeringsbolagens räkning.”

19. Artikel 26.1 skall ersättas med följande:

”1. Fondföretag behöver inte iaktta de gränsvärden som anges i detta avsnitt när de nyttjar teckningsrätter för överlåtbara värdepapper eller penningmarknadsinstrument som ingår i fondtillgångarna.

Medlemsstaterna får, med beaktande av principen om riskspridning, tillåta nyligen auktoriserade fondföretag att under en tid av högst sex månader från auktorisationsdagen avvika från artiklarna 22, 22a, 23 och 24.”

20. Artikel 41.2 skall ersättas med följande:

”2. Bestämmelserna i punkt 1 skall inte hindra sådana företag från att förvärva överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument eller andra finansiella instrument som avses i artikel 19.1 e, och h och som inte är till fullo betalda.”

21. Artikel 42 skall ersättas med följande:

”Artikel 42

Varken

- ett investeringsbolag eller
- ett förvaltningsbolag eller ett förvaringsinstitut som handlar för en värdepappersfonds räkning

får sälja sådana överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument eller andra finansiella instrument enligt artikel 19.1 e, och h som de inte innehar.”

22. Efter artikel 53 skall följande artikel läggas till:

”Artikel 53a

1. Utöver de funktioner som finns angivna i artikel 53.1 kan kontaktkommittén också sammanträda som en föreskrivande kommitté i enlighet med artikel 5 i beslut 1999/468/EG⁹ för att bistå kommissionen med tekniska ändringar i detta direktiv på följande områden:

- Förtydligande av definitionerna för att säkerställa en enhetlig tillämpning av detta direktiv inom hela gemenskapen.
- Likriktning av definitionerna i fråga om terminologi och utformning i enlighet med senare rättsakter avseende fondföretag och närstående frågor.

2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara tre månader.

3. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.”

Artikel 2

1. Senast den 13 februari 2005 skall kommissionen lägga fram en rapport för rådet och Europaparlamentet om tillämpningen av det ändrade direktiv 85/611/EEG tillsammans med eventuella förslag till ändringar. Rapporten skall särskilt innehålla

- a) en analys av hur man kan fördjupa och vidga den inre marknaden för fondföretag, särskilt vad gäller gränsöverskridande marknadsföring av fondföretag (även tredjemansfonder), hur passet för förvaltningsföretag fungerar, hur det förenklade prospektet fungerar som informations- och marknadsföringsverktyg, en översyn av omfattningen av tillhörande verksamhet samt möjligheterna till förbättrat samarbete mellan kontrollmyndigheter vad gäller enhetlig tolkning och tillämpning av direktivet,

---

⁹ EGT L 184 de 17.7.1989, p. 23).

- b) en översyn av direktivets tillämpningsområde vad gäller olika produkttyper (till exempel institutionella fonder, fastighetsfonder, matarfonder och hedgefonder); översynen bör särskilt inriktas på storleken på marknaden för sådana fonder, eventuell reglering av sådana fonder i medlemsstaterna och bedömning av behovet av ytterligare harmonisering av dessa fonder,
- c) en utvärdering av hur fonderna organiseras, inklusive bestämmelser och metoder för delegering samt förhållandet mellan fondförvaltare och förvaringsinstitut,
- d) en översyn av investeringsbestämmelserna för fondföretag, till exempel användningen av derivatinstrument och andrainstrument samt tekniker för värdepapper, reglering av indexfonder, reglering av penningmarknadsinstrument, inlåning, reglering av fond-till-fond-investeringar liksom de olika investeringsgränserna,
- e) en analys av konkurrenssituationen mellan fonder som förvaltas av förvaltningsföretag respektive investeringsföretag som sköter förvaltningen själva.

När kommissionen utarbetar denna rapport skall den i största möjliga utsträckning samråda med de olika branschintressena samt med konsumentorganisationer och tillsynsorgan.

2. Medlemsstaterna får bevilja fondföretag, som är verksamma vid tidpunkten för detta direktivs ikraftträdande, en frist om högst 60 månader från denna tidpunkt för att de skall kunna anpassa sig till den nya nationella lagstiftningen.

Artikel 3

Medlemsstaterna skall anta de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 13 augusti 2003. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

De skall börja tillämpa dessa åtgärder senast den 13 februari 2004.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstatsjäv utfärda.

Artikel 4

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning .

Artikel 5

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 21 januari 2002.

På Europaparlamentets vägnar

P. COX
Ordförande

På rådets vägnar

M. ARIAS CAÑETE
Ordförande

Individuell portföljförvaltning

Utredningen redovisar i avsnitt 7.2.2 i delbetänkandet sina överväganden avseende genomförandet av nya artikel 5.3 i ucits-direktivet. Den bestämmelsen ger medlemsstaterna en rätt att auktorisera fondbolag att, vid sidan av fondverksamheten, även förvalta värdepappersportföljer enligt särskilt uppdrag från enskilda investerare. Denna typ av verksamhet brukar benämnas individuell portföljförvaltning eller diskretionär förvaltning. Utredningens förslag är att svenska fondbolag inte tillåts tillhandahålla individuell portföljförvaltning.

I denna bilaga redovisar utredningen sin syn på hur en svensk reglering bör se ut om ucitsdirektivets bestämmelser om individuell portföljförvaltning skall genomföras. Bilagan bör läsas som ett komplement till utredningens överväganden i övrigt, avsedd att ge en fullständig bild av hur en reglering skulle se ut om ett genomförande blir aktuellt.

1 Tillstånd för individuell portföljförvaltning

1.1 Finansinspektionens tillstånd erfordras

Fondbolag får tillhandahålla individuell portföljförvaltning, dvs. förvaltning av någon annans finansiella instrument, endast efter Finansinspektionens tillstånd. Sådant tillstånd får lämnas endast om fondbolaget fått tillstånd att bedriva fondverksamhet.

Finansinspektionen får ge ett fondbolag tillstånd att vid sidan av individuell portföljförvaltning, och som sidotjänster, bistå med rådgivning avseende investeringar samt förvaltning och förvaring av fondandelar.

Fondbolag som vill tillhandahålla individuell portföljförvaltning behöver Finansinspektionens tillstånd. Vad som läggs i individuell portföljförvaltning bör motsvara det som gäller för värdepappersbolagen. När man i ucitsdirektivet således talar om "förvaltning av värdepappersportföljer" bör det avse samma sak som omnämns i 1 kap. 3 § första stycket 4 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse. Där anges visserligen att ett värdepappersbolag som huvudverksamhet får utföra "förvaltning av någon annans finansiella instrument".¹ Begreppen "värdepappersportföljer" och "finansiella instrument" bör dock överensstämma med varandra. I ucitsdirektivet anges som krav att värdepappersportföljen består av sådana finansiella instrument som anges i avsnitt B i bilagan till direktivet om investeringstjänster (93/22/EEG). I den bilagan anges överlåtbara värdepapper, fondandelar, penningmarknadsinstrument samt olika namngivna derivatinstrument. Den uppräkningsen bör överensstämma med definitionen av finansiella instrument i 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

Det är dock inte möjligt för ett fondbolag att enligt fondlagstiftningen få tillstånd att utföra alla de finansiella tjänster som ett värdepappersbolag får göra. Ett tillstånd för ett fondbolag får följaktligen inte avse kommissionsverksamhet, förmedlingsverksamhet, handel för egen räkning eller medverka i emissioner m.m.²

Till ett tillstånd avseende individuell portföljförvaltning får de behöriga myndigheterna enligt ucitsdirektivet lägga rätten för ett fondbolag att tillhandahålla vissa sidotjänster.³ Ett tillstånd får dock inte avse endast dessa sidotjänster och sådana sidotjänster får heller inte utföras om tillståndet endast avser fondförvaltning.

Dessa sidotjänster avser dels rådgivning avseende investeringar i finansiella instrument, dels förvaring och förvaltning av andelar i företag för kollektiva investeringar (dvs. fondandelar). Den terminologi som används i ucitsdirektivet har inte sin motsvarighet i regleringen av värdepappersbolag. Uppräkningsen i 3 kap. 4 § första stycket lagen om värdepappersrörelse av vilka sidotjänster som kan komma ifråga för värdepappersbolag kan därför inte automatiskt överföras till att gälla även fondbolag. "Förvaring och förvaltning av fondandelar" nämns överhuvudtaget inte i lagen om värdepappersrörelse och den rådgivning som anges i den lagen avser

---

¹ Jfr också prop. 1990/91:142, s. 111 f. och s. 153 f.

² 1 kap. 3 § första stycket 1-3 och 5 lagen om värdepappersrörelse.

³ Artikel 5.3 (b) i ucitsdirektivet.

råd i finansiella frågor. I sådan rådgivning ingår enligt förarbetena inte enbart råd om investeringar, utan också t.ex. råd i samband med företagsförvärv m.m.⁴ Fondbolag med tillstånd att tillhandahålla individuell portföljförvaltning får således inte ge råd i samma omfattning som värdepappersbolag.

Dessa avvikelser avseende vad som ingår i fondbolagets sidos verksamhet synes således ha materiell betydelse och därför bör uttryckligen regleras vilka sidotjänster ett fondbolag får erbjuda.

2 Förutsättningar för tillstånd

Det är givetvis viktigt att fondbolaget i den del som avser individuell portföljförvaltning, som i fondverksamheten, sköter verksamheten på ett effektivt och sunt sätt. De föreslagna nya allmänna bestämmelserna om ett fondbolags organisation, inkluderande ledningen och ägarna (se kapitel 7 i delbetänkandet), skulle således förstås omfatta även den del av verksamheten som går ut på att förvalta någon annans finansiella instrument. Om ett fondbolag söker eller har ett tillstånd som även omfattar individuell portföljförvaltning skall även detta beaktas vid bedömningen av ledningens lämplighet etc. Ett fondbolag skall vidare till en ansökan om tillstånd bifoga en verksamhetsplan (se avsnitt 7.4 i delbetänkandet). Den planen skall innehålla uppgifter som fordras för att Finansinspektionen skall kunna bedöma fondbolagets organisation och verksamhet. Om ansökan även omfattar individuell portföljförvaltning bör detta särskilt anges.

Den individuella portföljförvaltningen fordrar dock i vissa fall ytterligare reglering som tar hänsyn till den förvaltningens speciella karaktär, men som också säkerställer ett enhetligt rättsligt system för denna typ av finansiell tjänst.⁵ I artikel 5.4 i ucitsdirektivet anges därför att vissa bestämmelser i direktivet om investerings-tjänster (93/22/EEG) skall tillämpas även för fondbolag i dessa fall. Det är artiklarna 2.4, 8.2, 10, 11 och 13.

Vidare finns i artikel 5 f.2 i ucitsdirektivet vissa kompletterande bestämmelser som skall tillämpas om fondbolaget fått tillstånd som omfattar individuell förvaltning.

---

⁴ Se prop. 1990/91:142, s. 164.

⁵ Se punkten 10 i ingressen till direktivet med ändring av ucitsdirektivet avseende regler för förvaltningsbolag och förenklade prospekt (2001/107/EG).

2.1 Tillståndet omfattar inte vissa tjänster

Bestämmelserna om individuell portföljförvaltning omfattar inte tillhandahållande av tjänster som motpart till stater, centralbanker och andra nationella organ med liknande funktioner i en stat inom EES, när de verkar för medlemsstatens penningpolitik, valutapolitik, finanspolitik eller valutareservförvaltning. Sådana transaktioner med det allmänna är således inte underkastade tillståndsplikt; det allmänna kan ta tillvara sina egna intressen. Någon uttrycklig bestämmelse om detta erfordras inte och återfinns inte heller i lagen (1991:981) om värdepappersrörelse.

Rätten att tillhandahålla individuell portföljförvaltning omfattar, enligt artikel 2.4 i direktivet om investeringstjänster (93/22/EEG), inte tillhandahållande av tjänster som motpart till staten, centralbanken eller andra nationella organ med liknande funktioner i en medlemsstat när de verkar för medlemsstatens penningpolitik, valutapolitik, finanspolitik eller valutareservförvaltning.

Omvänt betyder detta att sådana transaktioner med det allmänna inte är underkastade tillståndsplikt. Detta följer i sin tur av att det i dessa situationer inte finns samma behov av skyddsregler som vid transaktioner mellan privata subjekt.

Den EG-rättsliga bestämmelsen har inte genomförts i en uttrycklig bestämmelse i lagen om värdepappersrörelse. Artikeln synes heller inte ha behandlats i förarbetena till lagen.⁶

Det torde därför saknas skäl att i fondlagstiftningen ta in en motsvarande uttrycklig regel.

---

⁶ Jfr uttalanden i prop. 1994/95:50, s. 90 ff. som handlar om undantag från tillämpningsområdet. Artikel 2.2 behandlas, men inte artikel 2.4.

2.2 Kapitaltäckning m.m.

Fondbolag som enligt sitt tillstånd får förvalta någon annans finansiella instrument (med sidoverksamhet), skall i den verksamheten i tillämpliga delar följa bestämmelserna för värdepappersbolag i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag. Sådana fondbolag skall också ha en ansvarsförsäkring för skadeståndsskyldighet som bolaget kan komma att ådra sig vid utförandet av förvaltningen av någon annans finansiella instrument och därmed tillåtna sidotjänster. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen har rätt att meddela närmare föreskrifter om sådan försäkring.

Ett fondbolag som söker tillstånd för individuell portföljförvaltning skall - vid sidan av de allmänna kapitalkrav som redogörs för under avsnitt 7.3 i delbetänkandet - även tillämpa vissa kapitaltäckningsregler. Enligt artikel 5.4 i ucitsdirektivet och artikel 8.2 i direktivet om investeringstjänster (93/22/EEG) skall fondbolag i sådana fall följa de regler som fastställts i direktivet om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut (93/6/EEG).⁷ Det är fråga om olika kapitalkrav vilka har införts i svensk rätt genom lagen om värdepappersrörelse och lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

Det bör därför i fondlagstiftningen intas en bestämmelse som hänvisar till den sistnämnda lagen och som föreskriver att denna i tillämpliga delar skall användas för fondbolag som fått tillstånd att förvalta annans finansiella instrument.

Enligt 5 kap. 2 § lagen om värdepappersrörelse skall ett värdepappersbolag ha en ansvarsförsäkring för skadeståndsskyldighet som bolaget kan komma att ådra sig vid utförandet av tjänster i rörelsen. Bestämmelsen tillkom efter förebild i 4 § 2 lagen (1989:508) om försäkringsmäklare och har inte sin grund i direktivet om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut (93/6/EEG). Syftet var att skydda privatpersoner och andra mindre kunder hos värdepappersbolagen.⁸ Finansinspektionen har

⁷ Rådets direktiv 93/6/EEG av den 15 mars 1993 om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut.

⁸ Prop. 1990/91:142, s. 130 f. och s. 170.

rätt att meddela närmare föreskrifter om sådan försäkring.⁹ Även om kravet på en ansvarsförsäkring inte omfattas av den hänvisning till direktivet om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut som görs i artikel 8.2 i direktivet om investeringstjänster (93/22/EEG), finns det skäl att skapa en enhetlig reglering. Bedrivs individuell portföljförvaltning bör samma regler gälla vare sig verksamheten drivs i ett värdepappersbolag eller ett fondbolag. Fondbolag bör således ha en sådan försäkring för den del som avser den diskretionära förvaltningen.

Om fondbolaget inte längre uppfyller de särskilda kapitalkrav som uppställs för individuell portföljförvaltning i enlighet med direktivet om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut (93/6/EEG) får tillståndet återkallas. Se allmänmotiveeringen avseende återkallelse i avsnitt 7.10.1 i delbetänkandet.

2.3 Tillåten marknadsföring i vissa fall

Tillståndsplikten för individuell portföljförvaltning omfattar inte marknadsföringsåtgärder som ett utländskt fondbolag, hemmahörande i ett land inom EES, vidtar i Sverige, om företaget har tillstånd i hemlandet för motsvarande verksamhet. Den närmare gränsdragningen får överlåtas till rättstillämpningen och någon uttrycklig lagbestämmelse föreslås därför inte.

I artikel 13 i direktivet om investeringstjänster (93/22/EEG) regleras den situationen då ett utländskt företag marknadsför sina tjänster här i landet. Innebörden för fondbolag är att tillstånd inte erfordras för marknadsföring av individuell portföljförvaltning som utförs av utländska fondbolag med motsvarande tillstånd i ett land inom EES. Dessa fondbolag får då, ”med varje tillgängligt kommunikationsmedel” marknadsföra sina tjänster i Sverige i enlighet med de regler rörande form och innehåll i sådan marknadsföring som kan ha antagits för det allmänna bästa.

Någon sådan uttrycklig bestämmelse finns inte intagen i lagen om värdepappersrörelse. I stället anges i 1 kap. 3 c § att företag som

⁹ 1 § punkten 11 förordningen (1991:1007) om handel och tjänster på värdepappersmarknaden; se Finansinspektionens föreskrifter om handel och tjänster på värdepappersmarknaden (FFFS 1998:21).

hör hemma i ett land inom EES efter anmälan kan driva värdepappersrörelse här, antingen genom filial eller genom gränsöverskridande verksamhet. Den bestämmelsen motsvarar artikel 14.1 i direktivet om investeringstjänster (93/22/EEG). I motiven till lagen om värdepappersrörelse angavs att varje kommersiell aktivitet över gränserna inte faller inom direktivets tillämpningsområde (och kräver tillstånd eller anmälan).¹⁰ Utländska företag har traditionellt ansetts kunna ingå enskilda affärsförbindelser här utan att detta behövt ses som auktorisationspliktig verksamhet. Marknadsföringens intensitet, omfattningen m.m. bör avgöra hur en verksamhet skall bedömas; bestämmelserna i direktivet bör tolkas så att de tar fasta på fortlöpande, egentlig verksamhet. I motiven hänvisas dock inte till artikel 13 som stöd för detta resonemang.

Artikel 13 ger dock vid handen att tillståndsplikt eller anmälningsskyldighet inte föreligger om det endast är fråga om marknadsföring och inte tillhandahållande av tjänster här i landet. Var gränsen går får avgöras från fall till fall och där kan de tidigare förarbetsuttalandena ge viss ledning. Den bedömningen bör dock överlämnas till rättstillämpningen och då närmast Finansinspektionens bedömning av vad som utgör tillståndspliktig verksamhet.

Någon uttrycklig bestämmelse i fondlagstiftningen i detta avseende torde därför inte erfordras. Den redovisade ordningen följer i stället indirekt genom tillämpningen av den allmänna tillståndsplikten.

Det är också viktigt att notera, att principen om hemlandsauktorisering i artikel 14 i direktivet om investeringstjänster (93/22/EEG) inte skall tillämpas för fondbolag som tillhandahåller individuell portföljförvaltning. Någon hänvisning till den artikeln görs nämligen inte i artikel 5.4. I stället får motsvarande bestämmelser i ucitsdirektivet användas (se nedan i kapitel 6 och i avsnitten 7.12 och 7.13 i delbetänkandet).

---

¹⁰ Prop. 1994/95:50, s. 105.

3 Sundhets- och uppföranderegler

Vid sidan av de sundhets- och uppföranderegler som gäller för fondbolag i allmänhet, skall sådana fondbolag som har tillstånd att förvalta någon annans finansiella instrument och därmed tillåten sidoverksamhet, i den verksamheten

- från sina kunder inhämta uppgifter om deras ekonomiska situation, erfarenhet av värdepappersmarknaden och syftet med de tjänster de efterfrågar, och

- vid sina kontakter med kunder lämna tillräcklig information om sådana omständigheter som är väsentliga i sammanhanget.

Den föreskriftsrätt som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen har avseende övriga sundhets- och uppföranderegler, skall omfatta även de här angivna.

Sundhets- och uppförandereglerna för fondbolag i allmänhet behandlas i avsnitt 7.7 i delbetänkandet. För den del av verksamheten som avser individuell portföljförvaltning fordras ytterligare bestämmelser om framför allt skyldigheten för fondbolaget att inhämta uppgifter om sina kunders ekonomiska situation m.m.¹¹ Genom dessa ytterligare regler uppnås enhetlighet i regelverket.

4 Investeringar i fonder som fondbolaget förvaltar

Om en investerare inte i förhand har godkänt det får fondbolaget inte investera hela eller delar av en investerares portfölj i andelar i de värdepappersfonder, nationella fonder eller utländska fondföretag som fondbolaget förvaltar direkt eller på uppdrag av någon annan fondförvaltare.

I artikel 5f.2 i ucitsdirektivet finns en regel som begränsar fondbolagets möjligheter att i sin individuella portföljförvaltning investera i sådana fonder som fondbolaget förvaltar. Bestämmelsen

¹¹ Artikel 5f.1 i ucitsdirektivet och artiklarna 10 och 11 i direktivet om investeringstjänster (93/22/EEG).

reglerar en sådan situation där fondbolaget har flera uppdrag och där intressekonflikter kan uppstå. Det kan t.ex. bli så att ett fondbolag tecknar ett avtal om diskretionär förvaltning med en investerare och därefter ändå placerar allt i en fond. Det kan givetvis vara en lyckad investering, men investeraren riskerar då att få betala högre avgifter till fondbolaget än vad som skulle ha följt vid ett direkt sparande i fonden. Det förefaller därför lämpligt att införa en motsvarande bestämmelse lagen om investeringsfonder; genom ett krav på uttryckligt godkännande i förväg får investeraren klart för sig vad fondbolaget avser att göra.

5 Investerarskydd

För fondbolag som har tillstånd att förvalta någon annans finansiella instrument skall lagen (1999:158) om investerarskydd gälla. Investerare får därmed i vissa fall ett skydd för sådana finansiella instrument och medel som fondbolaget förfogar över på grund av förvaltningsuppdraget. Detta innebär också att fondbolag med sådan verksamhet blir skyldiga att erlagga en avgift till insättningsgarantinämnden, lämna information till investerarna och uppgifter till nämnden etc.

Investerarskyddet gäller dock endast den del av fondbolagets verksamhet som avser individuell portföljförvaltning. Idag och i fortsättningen undantas uttryckligen fondandelsägare från rätten till ersättning för tillgångar som ingår i fonden.

Utländska förvaltningsbolag som genom filial här i landet tillhandahåller individuell portföljförvaltning kan omfattas av det s.k. kompletteringsskyddet.

Investerarskydd regleras i lagen (1999:158) om investerarskydd och avser att ge ett visst grundskydd för investerare. Skyddet omfattar finansiella instrument och medel som ett värdepappersbolag förfogar över i samband med att en investeringstjänst utförs och skyddar i sådana fall där investerarna går miste om sina tillgångar på grund av att värdepappersbolaget har gått i konkurs och investerarna av någon anledning inte har separationsrätt till sin egendom.

Skyddet för investerare hör ihop med förtroendet för det finansiella systemet vilket i sin tur är viktigt för den inre

marknadens funktion inom detta område. Av denna anledning finns harmoniserande regler intagna i direktivet om system för ersättning till investerare (97/9/EG),¹² det s.k. investerarskyddsdirektivet. Systemet för ersättning till investerare garanterar en lägsta gemensam skyddsnivå om investeringskundernas tillgångar går förlorade. Direktivet är genomfört i svensk rätt genom ovan nämnda lag om investerarskydd. Lagen skall tillämpas på svenska värdepappersinstitut samt i vissa fall på utländska värdepappersinstituts filial här i landet (om de omfattas av det s.k. kompletteringsskyddet).

Ersättning lämnas enligt lagen med ett belopp som i princip motsvarar marknadsvärdet, med en övre gräns på 250 000 kronor. Andelsägare i en värdepappersfond enligt lagen om värdepappersfonder är emellertid uttryckligen undantagna från lagen för tillgångar som ingår i fonden.

Enligt den nya bestämmelsen i artikel 5f.2 i ucitsdirektivet skall också fondbolag som tillhandahåller individuell portföljförvaltning med eventuella sidotjänster omfattas av investerarskyddsdirektivet. För att uppfylla ucitsdirektivets krav och ge investerarna ett fullgott skydd bör därför lagen om investerarskydd ändras så att den även omfattar fondbolag i den del som avser individuell portföljförvaltning med sidotjänster. Investerare som anlitar ett fondbolag i denna verksamhet kommer då att åtnjuta lagens skydd.

Detta innebär också att ett fondbolag som har sådant tillstånd och därigenom förfogar över investerares finansiella tillgångar och pengar skall betala avgifter till insättningsgarantinämnden i syfte att finansiera skyddet och för att täcka nämndens administration samt i övrigt lämna den information och de upplysningar som stadgas.

Som framgår av avsnitt 7.13 i delbetänkandet har utländska förvaltningsbolag med säte inom EES möjlighet att i vissa fall driva verksamhet här i landet med stöd av sitt hemlands auktorisation. Detta innebär att dessa utländska förvaltningsbolag kan komma att erbjuda individuell portföljförvaltning här. Förvaltningsbolagen skall omfattas av investerarskyddet enligt sitt hemlands regler, men kompletteringsskyddet i 6 § lagen om investerarskydd bör tillämpas i motsvarande mån.

I avsnitt 9.10.4 i delbetänkandet redogör utredningen för skälen till varför förvaltningsbolag med hemvist i ett land *utanför* EES inte

---

¹² EGT L 84, 26.3.1997, s. 22 (Celex 31997L0009).

skall ha en motsvarande möjlighet att driva verksamhet i Sverige. Då utredningen således inte tillåter att sådana utländska förvaltningsbolag driver individuell portföljförvaltning med stöd av den föreslagna fondlagstiftningen, saknas det också skäl att införa ett motsvarande investerarskydd (5 § nämnda lag). Vill dessa företag tillhandahålla diskretionär förvaltning i Sverige får de ansöka om tillstånd enligt lagen om värdepappersrörelse.

6 Svenska fondbolags verksamhet utomlands

Ett fondbolag som avser att upprätta filial eller på annat sätt driva verksamhet i ett annat land inom EES genom att erbjuda och tillhandahålla tjänster utan att upprätta filial där, skall underrätta Finansinspektionen om detta. Finansinspektionen skall sedan vidarebefordra denna underrättelse till de behöriga myndigheterna i det andra landet. Till underrättelsen skall inspektionen foga uppgift om det investerarskydd som gäller för kunder hos fondbolaget.

Enligt de allmänna bestämmelserna om fondbolags verksamhet utomlands får ett fondbolag tillhandahålla sina tjänster antingen via en filial i det andra landet eller genom gränsöverskridande verksamhet (se avsnitt 7.12 i delbetänkandet). Detta innebär att ett svenskt fondbolag som fått Finansinspektionens tillstånd att tillhandahålla individuell portföljförvaltning också får utöva den verksamheten i ett annat land inom EES.

Finansinspektionen skall i sådana fall lämna vissa upplysningar till de behöriga myndigheterna i det andra landet. Bl.a. skall uppgift lämnas om de ersättningssystem som avser att skydda investerare (artikel 6a.3 och artikel 6b.2 i ucitsdirektivet). Här avses det i föregående kapitel diskuterade investerarskyddet. Lagen (1995:1571) om insättningsgaranti är inte tillämplig på fondbolag. Inspektionen skall således lämna upplysning om investerarskyddet.

7 Lagförslag med kommentarer

7.1 Lagen om investeringsfonder

Utredningen anger här hur lagtexten i den föreslagna lagen om investeringsfonder bör utformas om fondbolag tillåts tillhandahålla även individuell portföljförvaltning. Följande lagtexter är således alternativa till det redovisade lagförslaget.

1 kap. Inledande bestämmelser

3 §

Fondbolag får drivas endast efter tillstånd av Finansinspektionen.
Tillstånd får ges för

1. *förvaltning av värdepappersfonder,*
2. *förvaltning av specialfonder, och*
3. *förvaltning av någon annans finansiella instrument.*

Tillstånd att driva fondbolag får inte avse endast förvaltning av annans finansiella instrument.

Ett fondbolag får efter tillstånd från Finansinspektionen också från ett annat fondbolag eller utländskt förvaltningsbolag eller ett utländskt fondföretag ta emot uppdrag att utföra visst arbete eller vissa funktioner.

Kommentar: Detta förslag innehåller ett annorlunda första stycke och ett nytt andra stycke. Tillstånd enligt paragrafen får ges även för förvaltning av någon annans finansiella instrument. Den skrivningen ansluter till 1 kap. 3 § första stycket 4 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse. Någon skillnad avses inte. Definitionen av finansiella instrument är följaktligen också densamma; se 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

Ett fondbolag kan dock inte få tillstånd att endast bedriva individuell portföljförvaltning.

4 §

Kommentar: I detta förslag har sista meningen i sista stycket tagits bort. Genom en hänvisning till 3 § framgår det att hemlandets tillstånd även kan innehålla individuell portföljförvaltning.

9 §

Ett fondbolag som avser att inrätta filial i ett annat land inom EES skall underrätta Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Underrättelsen skall innehålla den information som anges i 8 § andra stycket.

Om det inte finns skäl att ifrågasätta fondbolagets administrativa struktur eller finansiella situation, skall Finansinspektionen inom tre månader från det att underrättelsen mottogs vidarebefordra den till den behöriga myndigheten i det land där filialen skall inrättas. *Till underrättelsen skall inspektionen foga uppgift om det investerarskydd som gäller för kunder hos fondbolaget.*

När Finansinspektionen vidarebefordrar underrättelsen enligt andra stycket skall inspektionen underrätta fondbolaget om detta. Om Finansinspektionen finner att det inte finns förutsättningar för att vidarebefordra den underrättelse som avses i andra stycket, skall inspektionen meddela beslut om det inom två månader från det att underrättelsen mottogs.

11 §

Om något av de förhållanden som angetts i fondbolagets underrättelse till Finansinspektionen enligt 9 § skall ändras efter det att filialen inrättats, skall fondbolaget underrätta inspektionen och den behöriga myndigheten i det andra landet minst en månad innan ändringen genomförs.

Om Finansinspektionen finner att ändringen inte får göras, skall inspektionen meddela beslut om det inom en månad från det att underrättelsen kom in till inspektionen. Den behöriga myndigheten i det andra landet skall genast underrättas om beslutet.

Vid ändring av investerarskydd som avses i 9 § andra stycket skall Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det land där filialen finns om ändringen.

12 §

Ett fondbolag som avser att driva verksamhet i ett annat land inom EES, genom att erbjuda och tillhandahålla tjänster utan att inrätta filial där, skall innan verksamheten påbörjas underrätta Finansinspektionen. Underrättelsen skall innehålla uppgift om i

vilket land verksamheten skall drivas. Till underrättelsen skall fogas en plan för den planerade verksamheten med uppgift om vilka tjänster som skall erbjudas.

Finansinspektionen skall inom en månad från det att underrättelsen mottogs vidarebefordra den och verksamhetsplanen till behörig myndighet i det land där verksamheten skall drivas. *Till underrättelsen skall inspektionen foga uppgift om investerarskydd som gäller för kunder hos fondbolaget.* Fondbolaget får därefter påbörja verksamheten i det andra EES-landet.

Om fondbolaget avser att ändra verksamhet som avses i första stycket, skall bolaget skriftligen anmäla detta till Finansinspektionen och behörig myndighet i det land där verksamheten utövas. Anmälan skall göras innan ändringen genomförs.

Kommentar till 9, 11 och 12 §§: De föreslagna ändringarna avser att klarlägga att Finansinspektionen skall lämna upplysningar om investerarskyddet. Detta gäller i den verksamhet som avser individuell portföljförvaltning, men inte för fondverksamheten.

13 §

Fondbolag skall bedrivas så att allmänhetens förtroende för fondmarknaden upprätthålls och enskildas kapitalinsats inte otillbörligen äventyras samt i övrigt så att rörelsen kan anses sund.

Ett fondbolag skall

- i sin verksamhet handla på ett ärligt och rättvist sätt,
- handla med erforderlig skicklighet, omsorg och skyndsamhet,
- inneha och effektivt använda sådana resurser och rutiner som behövs för att rörelsen skall kunna bedrivas på ett riktigt sätt
- undvika intressekonflikter och, om sådana inträffar, se till att kunderna behandlas rättvist, och
- i övrigt följa alla regler som gäller för verksamheten och därvid särskilt säkerställa att tillgångarna i de värdepappersfonder respektive utländska fondföretag som fondbolaget förvaltar investeras i enlighet med fondbestämmelserna eller bolagsordningen samt gällande lagstiftning..

Om fondbolaget förvaltar någon annans finansiella instrument, skall bolaget i denna verksamhet

– från sina kunder inhämta uppgifter om deras ekonomiska situation, erfarenhet av värdepappersmarknaden och syftet med de tjänster de efterfrågar, och

– vid sina kontakter med kunder lämna tillräcklig information om sådana omständigheter som är väsentliga i sammanhanget.

Regeringen eller, efter bemyndigande, Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om vad fondbolag skall iaktta enligt första, andra och tredje styckena.

Kommentar: De särskilda sundhets- och uppföranderegler som gäller den individuella portföljförvaltningen tas in i ett nytt tredje stycke. Se ovan under kapitel 3.

7 kap. Förvaltning av andras finansiella instrument

1 §

Ett fondbolag som enligt 1 kap. 3 § har tillstånd att förvalta någon annans finansiella instrument, får med Finansinspektionens tillstånd, som ett led i verksamheten

- 1. ta emot fondandelar för förvaltning*
- 2. ta emot fondandelar för förvaring, dock inte sådana fondandelar som ingår i en investeringsfonds förmögenhet som förvaltas av fondbolaget,*
- 3. ta emot medel med redovisningsskyldighet,*
- 4. lämna investeringsråd.*

2 §

Fondbolaget får inte investera hela eller delar av en investerares portfölj i andelar i de värdepappersfonder, specialfonder eller utländska fondföretag som fondbolaget förvaltar, direkt eller på uppdrag av någon annan fondförvaltare, om inte investeraren har godkänt detta på förhand.

3 §

Medel som tas emot med redovisningsskyldighet enligt 1 § 3 skall genast avskiljas och sättas in på räkning i bankinstitut.

Kommentar till 7 kap.: I detta kapitel, som bör sättas in mellan 6 kap. Förvaltning av specialfonder och 7 kap. Kapitalkrav m.m., finns de bestämmelser som särskilt fordras för den individuella portföljförvaltningen.

Ett fondbolag får enligt 1 § ta emot fondandelar för förvaring under förutsättning att det inte är fråga om sådana fondandelar som ingår i en investeringsfonds förmögenhet. I sådana fall träder nämligen förbudet i 3 kap. 3 § in.

I 3 § finns en bestämmelse som tar sikte på de fall då en uppdragsgivare sätter in pengar hos fondbolaget för att användas till investeringar. Dessa kontanta medel måste då avskiljas så att separationsrätt uppstår. Om detta inte sker riskerar uppdragsgivaren att förlora de insatta medlen vid en eventuell konkurs (se dock investerarskyddet). Någon motsvarande bestämmelse finns inte i ucitsdirektivet, men fordras för att ge investerarna ett fullgott skydd.

8 kap. Kapitalkrav m.m.

4 §

Ett fondbolag som förvaltar någon annans finansiella instrument skall för denna förvaltning ha det ytterligare kapital som ålägges värdepappersbolag med motsvarande förvaltning enligt lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag.

Fondbolaget skall ha en sådan försäkring som anges i 5 kap. 2 § lagen (1991:981) om värdepappersbolag för skadeståndsskyldighet som fondbolaget kan komma att ådra sig vid utförandet av förvaltningen av någon annans finansiella instrument. Närmare föreskrifter om sådan försäkring får meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, av Finansinspektionen.

Kommentar: 7 kap. föreslås bli 8 kap. (etc.). Vidare föreslås en 4 §.

Som för värdepappersbolag skall fondbolag med liknande verksamhet ha en försäkring som täcker den individuella

portföljförvaltningen. Bestämmelsen avser de fall då ett fondbolag bedriver individuell portföljförvaltning. I sådana fall skall de bestämmelser som finns intagna i lagen (1999:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag gälla. Fondbolaget betraktas då, i den del som avser den individuella förvaltningen, som ett värdepappersbolag med motsvarande förvaltning.

Fondbolag skall i sådana fall därutöver, i likhet med värdepappersbolag, ha en ansvarsförsäkring för skadeståndsskyldighet som fondbolaget kan komma att ådra sig vid utförandet av den individuella förvaltningen.

Övriga kapitel föreslås få en justerad numrering.

7.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:158) om investerarskydd

Utredningen föreslår i linje med vad som angivits i kapitel 6 ovan att ändringar införs i 1-4, 6-7, 9-10, 12-13, 16, 20-24, 26-30 och 32 §§ lagen (1999:158) om investerarskydd.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om ersättning för förlust av investerares finansiella instrument och medel hos ett värdepappersinstitut (investerarskydd).

Frågor om investerarskyddet handläggs av Insättningsgarantinämnden.

Denna lag innehåller bestämmelser om ersättning för förlust av investerares finansiella instrument och medel hos ett värdepappersinstitut *och ett fondbolag* (investerarskydd).

2 §

I denna lag betyder

1. värdepappersinstitut: detsamma som anges i 1 kap. 2 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,

2. investerare: den som anlit-

I denna lag betyder

1. värdepappersinstitut: detsamma som anges i 1 kap. 2 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,

2. *fondbolag*: detsamma som

at ett värdepappersinstitut för utförande av en investerings-tjänst eller den för vars räkning tjänsten utförs,

3. investeringstjänst: en sådan tjänst som avses i 1 kap. 3 § första stycket och 3 kap. 4 § första stycket 2 och 3 lagen om värdepappersrörelse, 2 kap. 2 § första stycket 9 bankrörelse-lagen (1987:617) samt 14 § lagen (1990:1114) om värdepappers-fonder,

4. finansiella instrument: det-samma som anges i 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

anges i 1 kap. 2 § lagen (0000:00) om investeringsfonder,

3. utländskt förvaltningsbolag: bolag som har fått tillstånd av de behöriga myndigheterna i hem-landet att tillhandahålla sådana tjänster som avses i 1 kap. 3 § första stycket 3 lagen (0000:00) om investeringsfonder,

4. investerare: den som an-litat ett värdepappersinstitut, ett fondbolag eller ett utländskt förvaltningsbolag för utförande av en investeringstjänst eller den för vars räkning tjänsten utförs,

5. investeringstjänst: en sådan tjänst som avses i 1 kap. 3 § första stycket och 3 kap. 4 § första stycket 2 och 3 lagen om värdepappersrörelse, 2 kap. 2 § första stycket 9 bankrörelse-lagen (1987:617) samt 1 kap. 3 § första stycket 3, 4 kap. 1 § och 7 kap. 1 § lagen (0000:00) om investeringsfonder,

6. finansiella instrument: det-samma som anges i 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

3 §

Investerarsskyddet omfattar

1. finansiella instrument som tillhör en investerare och som ett svenskt värdepappersinstitut eller en filial i Sverige till ett utländskt värdepappersinstitut förfogar över i samband med att en investeringstjänst utförs, och

2. medel som ett svenskt värdepappersinstitut eller en

Investerarsskyddet omfattar

1. finansiella instrument som tillhör en investerare och som ett svenskt värdepappersinstitut, ett fondbolag, en filial i Sverige till ett utländskt värdepappersinstitut eller en filial till ett utländskt förvaltningsbolag förfogar över i samband med att en investeringstjänst utförs, och

filial i Sverige till ett utländskt värdepappersinstitut har tagit emot med redovisningsskyldighet i samband med att en investeringstjänst utförs.

2. medel som ett svenskt värdepappersinstitut, *ett fondbolag*, en filial i Sverige till ett utländskt värdepappersinstitut *eller en filial till ett utländskt förvaltningsbolag* har tagit emot med redovisningsskyldighet i samband med att en investeringstjänst utförs.

Rätt till ersättning enligt denna lag föreligger inte om medlen kan ersättas enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.

4 §

Ett svenskt värdepappersinstitut tillhör investerarskyddet enligt denna lag.

Investerarskyddet omfattar även tillgångar enligt 3 § hos ett svenskt värdepappersinstituts filial i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Insättningsgarantinämnden får på ansökan av ett svenskt värdepappersinstitut besluta om att skyddet enligt denna lag skall omfatta även tillgångar enligt 3 § som finns hos en filial till institutet i ett land utanför EES.

Ett svenskt värdepappersinstitut *och ett fondbolag* tillhör investerarskyddet enligt denna lag.

Investerarskyddet omfattar även tillgångar enligt 3 § hos ett svenskt värdepappersinstituts *eller fondbolags* filial i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Insättningsgarantinämnden får på ansökan av ett svenskt värdepappersinstitut *eller ett fondbolag* besluta om att skyddet enligt denna lag skall omfatta även tillgångar enligt 3 § som finns hos en filial till institutet *eller fondbolaget* i ett land utanför EES.

6 §

Insättningsgarantinämnden får på ansökan av ett utländskt värdepappersinstitut från ett land inom EES besluta att institutets filial i Sverige skall tillhöra det svenska investerarskyddet som komplettering till

Insättningsgarantinämnden får på ansökan av ett utländskt värdepappersinstitut *eller ett utländskt förvaltningsbolag* från ett land inom EES besluta att institutets *eller bolagets* filial i Sverige skall tillhöra det svenska

det skydd som gäller för institutet i hemlandet (kompletteringsskydd).

investerarskyddet som komplettering till det skydd som gäller för institutet *eller bolaget* i hemlandet (kompletteringsskydd).

Detsamma gäller för ett utländskt värdepappersinstitut från ett land utanför EES, om dess filial i Sverige tillhör ett skydd i hemlandet som uppfyller minst de krav som gäller inom EES.

När ersättning fastställs enligt denna lag skall i fall som avses i första och andra styckena avdrag göras för den ersättning en investerare som anlitat filialen kan få från skyddet i institutets hemland.

7 §

En investerare har rätt till ersättning från investerarskyddet om ett värdepappersinstitut som tillhör skyddet försätts i konkurs och investeraren inte från institutet kan få ut finansiella instrument eller medel som avses i 3 §.

Om en filial till ett utländskt värdepappersinstitut tillhör investerarskyddet, har investerare som anlitat filialen även rätt till ersättning om en behörig myndighet i institutets hemland förklarat att finansiella instrument och medel hos institutet inte är tillgängliga. Vad som sägs i denna lag om konkursbeslut skall i sådana fall tillämpas på motsvarande sätt.

En investerare har rätt till ersättning från investerarskyddet om ett värdepappersinstitut, *ett fondbolag eller ett utländskt förvaltningsbolag* som tillhör skyddet försätts i konkurs och investeraren inte från institutet *eller bolaget* kan få ut finansiella instrument eller medel som avses i 3 §.

Om en filial till ett utländskt värdepappersinstitut *eller en filial till ett utländskt förvaltningsbolag* tillhör investerarskyddet, har investerare som anlitat filialen även rätt till ersättning om en behörig myndighet i institutets *eller bolagets* hemland förklarat att finansiella instrument och medel hos institutet *eller bolaget* inte är tillgängliga. Vad som sägs i denna lag om konkursbeslut skall i sådana fall tillämpas på motsvarande sätt.

9 §

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs, ersättning genom institutets ansvarsförsäkring och skadestånd enligt 7 kap. 2 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får uppgå till sammanlagt högst 250 000 kronor för varje värdepappersinstitut

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets, *fondbolagets eller det utländska förvaltningsbolagets* konkurs, ersättning genom institutets *fondbolagets eller det utländska förvaltningsbolagets* ansvarsförsäkring och skadestånd enligt 7 kap. 2 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får uppgå till sammanlagt högst 250 000 kronor för varje värdepappersinstitut

10 §

Om en person har anlitat ett värdepappersinstitut helt eller delvis för någon annans räkning, skall denne ha rätten till ersättning. Rätten till ersättning skall i sådant fall prövas som om den personen själv har anlitat *institutet*.

Om en person har anlitat ett värdepappersinstitut, *ett fondbolag eller ett utländskt förvaltningsbolag* helt eller delvis för någon annans räkning, skall denne ha rätten till ersättning. Rätten till ersättning skall i sådant fall prövas som om den personen själv har anlitat *företaget*.

12 §

Andelsägare i en *värdepappersfond enligt lagen (1990:1114)* om värdepappersfonder har inte rätt till ersättning för tillgångar som ingår i fonden.

Andelsägare i en *investeringsfond enligt lagen (2000:00)* om investeringsfonder har inte rätt till ersättning för tillgångar som ingår i fonden.

Investerarskyddet gäller inte heller för tillgångar som omfattas av lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande.

13 §

Ett värdepappersinstitut som tillhör investerarskyddet kan inte få ersättning från detta.

Ett värdepappersinstitut, *ett fondbolag eller ett utländskt förvaltningsbolag* som tillhör investerarskyddet kan inte få ersättning från detta.

16 §

Om förvaltaren i ett värdepappersinstituts konkurs finner att en investerare kan ha rätt till ersättning från investerarskyddet, skall förvaltaren genast informera investeraren om detta. Förvaltaren skall också lämna de uppgifter till Insättningsgarantinämnden som nämnden behöver för att kunna ta ställning till en investerares ersättningskrav.

Om förvaltaren i ett värdepappersinstituts *eller ett fondbolags* konkurs finner att en investerare kan ha rätt till ersättning från investerarskyddet, skall förvaltaren genast informera investeraren om detta. Förvaltaren skall också lämna de uppgifter till Insättningsgarantinämnden som nämnden behöver för att kunna ta ställning till en investerares ersättningskrav.

20 §

Ett värdepappersinstitut skall informera sina kunder om

1. det skydd som gäller hos *institutet* för tillgångar som avses i 3 §,
2. den ersättningsnivå som gäller för skyddet, och
3. formerna för utbetalning av ersättning från skyddet.

Värdepappersinstitut, fondbolag och utländska förvaltningsbolag skall informera sina kunder om

1. det skydd som gäller hos *företaget* för tillgångar som avses i 3 §,
2. den ersättningsnivå som gäller för skyddet, och
3. formerna för utbetalning av ersättning från skyddet.

Informationen skall hållas tillgänglig på svenska språket.

I fråga om underlåtelse att lämna information som anges i första stycket eller som annars är av särskild betydelse från konsumentsynpunkt finns bestämmelser i marknadsföringslagen (1995:450).

21 §

I fråga om ersättningar som har betalats ut från investerarskyddet träder staten in i investerarens rätt mot värdepappersinstitutet med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

När ett utländskt skyddssystem har betalat ut ersättning med anledning av att ett svenskt värdepappersinstitut försatts i konkurs, träder det utländska skyddssystemet in i investerarens rätt mot värdepappersinstitutet med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

I fråga om ersättningar som har betalats ut från investerarskyddet träder staten in i investerarens rätt mot värdepappersinstitutet, *fondbolaget eller det utländska förvaltningsbolaget* med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

När ett utländskt skyddssystem har betalat ut ersättning med anledning av att ett svenskt värdepappersinstitut *eller ett fondbolag* försatts i konkurs, träder det utländska skyddssystemet in i investerarens rätt mot värdepappersinstitutet *eller fondbolaget* med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

22 §

Om en investerare har rätt till ersättning enligt en ansvarsförsäkring som har tecknats av ett värdepappersinstitut och om ersättning har betalats ut enligt denna lag för de tillgångar som försäkringsersättningen avser, träder staten in i investerarens rätt till ersättning enligt ansvarsförsäkringen med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

Om en investerare har rätt till ersättning enligt en ansvarsförsäkring som har tecknats av ett värdepappersinstitut, *ett fondbolag eller ett utländskt förvaltningsbolag* och om ersättning har betalats ut enligt denna lag för de tillgångar som försäkringsersättningen avser, träder staten in i investerarens rätt till ersättning enligt ansvarsförsäkringen med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

Om en investerare har rätt till skadestånd enligt 7 kap. 2 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument och ersättning har betalats ut från investerarskyddet för de tillgångar som skadeståndet avser, träder staten in i investerarens rätt till ersätt-

ning enligt den lagen med företrädesrätt framför investeraren intill det utgivna beloppet.

23 §

Insättningsgarantinämnden skall underrätta Finansinspektionen, om ett värdepappersinstitut som tillhör investerarskyddet inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag.

Insättningsgarantinämnden skall underrätta Finansinspektionen, om ett värdepappersinstitut *eller ett fondbolag* som tillhör investerarskyddet inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag.

24 §

Om en filial som avses i 6 § första stycket tillhör investerarskyddet och värdepappersinstitutet inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag, skall Insättningsgarantinämnden underrätta tillsynsmyndigheten i institutets hemland om detta. Nämnden skall samarbeta med den tillsynsmyndigheten i fråga om åtgärder som vidtas för att säkerställa att institutet fullgör sina skyldigheter.

Om institutet ändå inte fullgör sina skyldigheter får nämnden förelägga institutet att vidta rättelse inom viss tid, dock minst ett år. Institutet skall erinras om att skyddet inte längre skall gälla för filialen, om institutet inte fullgör sina skyldigheter. Har institutet inte vidtagit rättelse inom föreskriven tid får nämnden besluta att skyddet inte längre skall gälla för filialen. Ett sådant beslut får meddelas endast om tillsynsmyndigheten i institutets hem-

Om en filial som avses i 6 § första stycket tillhör investerarskyddet och värdepappersinstitutet *eller det utländska förvaltningsbolaget* inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag, skall Insättningsgarantinämnden underrätta tillsynsmyndigheten i institutets *eller bolagets* hemland om detta. Nämnden skall samarbeta med den tillsynsmyndigheten i fråga om åtgärder som vidtas för att säkerställa att institutet *eller bolaget* fullgör sina skyldigheter.

Om institutet ändå inte fullgör sina skyldigheter får nämnden förelägga institutet *eller bolaget* att vidta rättelse inom viss tid, dock minst ett år. Institutet *eller bolaget* skall erinras om att skyddet inte längre skall gälla för filialen, om institutet *eller bolaget* inte fullgör sina skyldigheter. Har institutet *eller bolaget* inte vidtagit rättelse inom föreskriven tid får nämnden besluta att skyddet

land har samtyckt till beslutet.

inte längre skall gälla för filialen. Ett sådant beslut får meddelas endast om tillsynsmyndigheten i institutets *eller bolagets* hemland har samtyckt till beslutet.

26 §

Om ett svenskt värdepappersinstitutets filial i ett land utanför EES tillhör investerarskyddet enligt 4 § tredje stycket och institutet inte fullgör de skyldigheter som enligt denna lag gäller för filialen, får Insättningsgarantinämnden förelägga institutet att vidta rättelse inom viss tid. Har rättelse inte skett inom föreskriven tid får nämnden besluta att skyddet inte längre skall gälla för filialen. Har nämnden beslutat att skyddet inte längre skall gälla, skall nämnden underrätta Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i det land där filialen finns om beslutet.

Om ett svenskt värdepappersinstitutets *eller fondbolags* filial i ett land utanför EES tillhör investerarskyddet enligt 4 § tredje stycket och institutet *eller fondbolaget* inte fullgör de skyldigheter som enligt denna lag gäller för filialen, får Insättningsgarantinämnden förelägga institutet *eller fondbolaget* att vidta rättelse inom viss tid. Har rättelse inte skett inom föreskriven tid får nämnden besluta att skyddet inte längre skall gälla för filialen. Har nämnden beslutat att skyddet inte längre skall gälla, skall nämnden underrätta Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i det land där filialen finns om beslutet.

27 §

När Insättningsgarantinämnden har beslutat att investerarskyddet inte längre skall gälla för tillgångar hos ett värdepappersinstitut, skall *institutet* informera berörda investerare om beslutet.

När Insättningsgarantinämnden har beslutat att investerarskyddet inte längre skall gälla för tillgångar hos ett värdepappersinstitut *ett fondbolag eller filialen till ett utländskt förvaltningsbolag*, skall *företaget* informera berörda investerare om beslutet.

28 §

Ett beslut om att skyddet inte längre skall gälla hos ett värdepappersinstitut inverkar inte på skyddet av de tillgångar som omfattades av skyddet när beslutet meddelades. Motsvarande gäller när Finansinspektionen återkallat en oktroj *eller ett tillstånd att driva värdepappersrörelse*.

Ett beslut om att skyddet inte längre skall gälla hos ett värdepappersinstitut, *ett fondbolag eller en filial till ett utländskt förvaltningsbolag* inverkar inte på skyddet av de tillgångar som omfattades av skyddet när beslutet meddelades. Motsvarande gäller när Finansinspektionen återkallat en oktroj, *ett tillstånd att driva värdepappersrörelse eller ett tillstånd att i fondbolag förvalta någon annans finansiella instrument*.

29 §

De värdepappersinstitut som tillhör investerarskyddet skall betala avgifter till Insättningsgarantinämnden.

Institutens sammanlagda avgifter skall motsvara vad som är nödvändigt för en långsiktig finansiering av skyddet och för att täcka nämndens administrationskostnader. Vid beräkningen av avgiften skall beaktas hur stor andel skyddade tillgångar som finns hos *institutet* jämfört med samtliga skyddade tillgångar. Avgift som avser nämndens administrationskostnader får emellertid fördelas lika mellan samtliga *institut* som tillhör investerarskyddet.

De värdepappersinstitut, *fondbolag och utländska förvaltningsbolag* som tillhör investerarskyddet skall betala avgifter till Insättningsgarantinämnden.

Företagens sammanlagda avgifter skall motsvara vad som är nödvändigt för en långsiktig finansiering av skyddet och för att täcka nämndens administrationskostnader. Vid beräkningen av avgiften skall beaktas hur stor andel skyddade tillgångar som finns hos *företaget* jämfört med samtliga skyddade tillgångar. Avgift som avser nämndens administrationskostnader får emellertid fördelas lika mellan samtliga *företag* som tillhör investerarskyddet.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Insättningsgarantinämnden får meddela föreskrifter om hur avgiften skall beräknas.

30 §

Om skyddet för ett värdepappersinstitut börjar eller upphör att gälla under ett löpande kalenderår får Insättningsgarantinämnden ta hänsyn till detta när avgiften för skyddet fastställs.

Om skyddet för ett värdepappersinstitut, *fondbolag eller filial till ett utländskt förvaltningsbolag* börjar eller upphör att gälla under ett löpande kalenderår får Insättningsgarantinämnden ta hänsyn till detta när avgiften för skyddet fastställs.

32 §

Ett värdepappersinstitut som omfattas av investerarskyddet skall lämna de uppgifter till Insättningsgarantinämnden som nämnden behöver för att fastställa *institutets* avgift och i övrigt för sin verksamhet enligt denna lag.

Ett värdepappersinstitut, *ett fondbolag och ett utländskt förvaltningsbolag* som omfattas av investerarskyddet skall lämna de uppgifter till Insättningsgarantinämnden som nämnden behöver för att fastställa *företagets* avgift och i övrigt för sin verksamhet enligt denna lag.

Kommentar: De föreslagna ändringarna avser att låta investerarskyddet omfatta även fondbolag som i sin verksamhet tillhandahåller individuell portföljförvaltning. Förslaget är en konsekvens av den nya artikel 5f.2 i ucitsdirektivet.

Reglerna i lagen som avser värdepappersinstitut skall även tillämpas på fondbolag som i sin verksamhet tillhandahåller individuell portföljförvaltning. Den del av fondbolagets verksamhet som avser fondförvaltning är även i fortsättningen undantagen från investerarskyddet (12 §).

Investerarskyddet är obligatoriskt för de svenska fondbolag som tillhandahåller investeringstjänster. Utländska förvaltningsbolag med hemvist i ett land inom EES kan också, med stöd av sitt hemlands auktorisation, tillhandahålla investeringstjänster i Sverige. Dessa utländska förvaltningsbolag omfattas enligt EG-rätten av hemlandets regler för investerarskydd. I likhet med utländska värdepappersinstitut med säte i ett land inom EES bör därför de utländska förvaltningsbolagen omfattas av kompletteringsskyddet i 6 §. I förslaget ingår därför definitioner av begreppen fondbolag och utländska förvaltningsbolag.